

C169 – BIN14

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

24 april 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, BESTUURSZAKEN,
INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN DECREETSEVALUATIE

INHOUD

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de studie van professor Veny inzake het taalgebruik in het Nederlandse taalgebied en de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Rand	
Interpellatie van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de studie van professor Veny inzake het taalgebruik in het Nederlandse taalgebied en de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Rand	
Interpellatie van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de studie van professor Veny inzake het taalgebruik in het Nederlandse taalgebied en de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Rand	1
Met redenen omklede moties	13
Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de boekhouding van de erkende erediensten	13
Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het spreekrecht van gemeenteraadsleden in gemeenteraadscommissies	17
Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de toekenning van een verhoging van de wedde van uitvoerende mandatarissen van gemeenten en districten ter compensatie van inkomensverlies ten gevolge van de vermindering of de schrapping van andere inkomsten	18
Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aan de gemeenteraadsleden toe te kennen presentiegelden	21

Voorzitter: de heer Kurt De Loor

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de studie van professor Veny inzake het taalgebruik in het Nederlandse taalgebied en de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Rand

Interpellatie van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de studie van professor Veny inzake het taalgebruik in het Nederlandse taalgebied en de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Rand

Interpellatie van de heer Mark Demesmaeker tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de studie van professor Veny inzake het taalgebruik in het Nederlandse taalgebied en de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Rand

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, geachte collega's, ik geloof dat ik een open deur intrap als ik zeg dat het niet zo goed gaat in de Vlaamse Rand. Dat is onder meer gebleken uit de verkiezingsresultaten van 8 oktober 2006. Maar ook het rapport van de studiedienst van de Vlaamse Regering dat vorige maand of twee maanden geleden is voorgesteld, toont aan en bevestigt datgene dat iedereen die een beetje begaan is met de problematiek van de Vlaamse Rand – en zeker de inwoners – heel goed weet dat de ont-nederlandsing of de ontvlaamsing zoals de minister voor de Vlaamse Rand dat tegenwoordig noemt, heel zorgwekkend wordt. In die mate dat het niet alleen voor buitenstaanders maar voor heel wat inwoners zelfs niet langer duidelijk is dat de Vlaamse Rand rond Brussel geen Vlaamse Rand van Brussel is.

Dat geldt zeker voor diegenen die zich in die gordel rond Brussel komen vestigen en er zijn er nog al wat. Er is sprake van een grote inwijking uit Brussel, uit het buitenland en uit Wallonië. Het aandeel anderstalige jonge gezinnen blijft toenemen. Vanuit het buitenland is er een netto-instroom geweest van meer dan 2400 personen in de periode 1997-2004. Vanuit Brussel is het nog opvallender: een netto-instroom van meer dan 30.000 personen op 6 jaar tijd. Omgekeerd, vanuit het Vlaamse Gewest is er een negatief saldo van 11.800 personen. Ook de cijfers van Kind en Gezin laten er

geen twijfel over bestaan. Bij minder dan de helft, namelijk 43,7 percent van de gezinnen uit de Vlaamse Rand met een kind geboren in 2005, gebeurt de communicatie in het Nederlands. Voor de faciliteitengemeenten afzonderlijk is dat zelfs maar 18,2 percent.

De opdracht om die mensen te integreren wordt dus wel heel moeilijk. Zoals gezegd weten de huidige en toekomstige inwoners amper of niet dat ze in Vlaanderen wonen of komen wonen. Dat geldt zeker voor de faciliteitengemeenten waar het straatbeeld bijna niet meer verschilt van het straatbeeld in Brussel, vermits tweetaligheid er de regel is – weliswaar met het Nederlands voorop – onder meer wat betreft straatnaamborden, signalisatie, straatmeubilair en openbaar vervoer.

We moeten de impact daarvan misschien niet overschatten, maar we mogen ze zeker niet onderschatten. Ik herinner me nog heel goed de hoorzitting die we in het begin van deze legislatuur hebben gehad in de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand met een aantal lokale mandatarissen uit de rand. Die hoorzitting heeft toch wel aangetoond dat het om een pijnpunt gaat en dat het zeker niet onbelangrijk is, zeker niet psychologisch onbelangrijk is, om in het straatbeeld een zichtbaar verschil te maken met het tweetalige Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Ik denk te mogen zeggen dat het de provincie Vlaams-Brabant toch wel tot eer strekt dat ze dat al geruime tijd geleden heeft ingezien door in 1999 een rapport te bestellen bij professor Boes, hoogleraar administratief recht aan de KULeuven, die jarenlang deel uitmaakte van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Hij heeft zijn aanbevelingen opgesomd die in een restrictieve toepassing van de faciliteiten en de taalwetgeving voorzien en die een wezenlijke bijdrage konden leveren voor de vernederlandsing van het taalbeeld. Ik denk dat de meeste van die aanbevelingen door de provincie binnen haar bevoegdheden werden opgevolgd. Ook de vorige Vlaamse Regering toonde zich daar aanvaardig toe bereid totdat ze halverwege de legislatuur begon terug te krabbelen, hetgeen de huidige regering niet heeft belet om zowel in het regeerakkoord als in de bijkomende regeerverklaring van 18 mei 2005, de verbintenis aan te gaan om de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Rand ter harte te nemen.

Ik kan vandaag niet anders dan vaststellen dat het om een loze belofte gaat. We hebben het eerder al gehad over het taalgebruik aan de loketten waar u de deur openzet voor anderstalig onthaal. Inzake het straatbeeld werden de aanbevelingen van professor Boes niet uitgevoerd maar werd in plaats daarvan een 'validatiestudie' besteld.

We zijn ondertussen halverwege de legislatuur en uiteindelijk is die studie er – met de nodige vertraging – gekomen. De enige die blijkbaar bereid was om ze uit te voeren, met name professor Veny, verwerpt sommige denkpistes van zijn confrater professor Boes.

Ik heb de indruk dat professor Veny de zaken heel eng en formalistisch bekijkt en dat hij zeker niet de grenzen aftast van wat wettelijk mogelijk is, maar integendeel vooral de nadruk legt op artikel 30 van de Grondwet over het vrije gebruik van talen. Hij interpreteert dit op een nogal absolute wijze en hij gebruikt het als rode draad in zijn nota. Dat maakt dat de Vlaamse Regering geen speelruimte meer heeft voor een strenger taalbeleid in de Vlaamse Rand. Zo zouden er geen taalvoorwaarden meer mogen gesteld worden in de marktreglementen. De gemeente Merchtem die zich op professor Boes beriep, werd intussen al teruggefloten. Ik denk niet dat u daarvoor zelfs de studie van professor Veny hebt afgewacht. Maar evenmin voor het ter beschikking stellen van lokalen zouden taalvoorwaarden kunnen worden opgelegd en dat zou wel eens heel verre gaande gevolgen kunnen hebben. Twee weken geleden, of zelfs vorige week, heeft het gemeentebestuur van Overijse beslist dat een Franstalige tafelfootbalclub niet langer gebruik mag maken van een jeugdlokaal in de deelgemeente Tombeek. Het cultureel centrum Westrand van Dilbeek behoudt het gebruik van lokalen voor aan verenigingen waarbij de voertaal het Nederlands is. Dat geldt ook voor de activiteiten die daar worden georganiseerd.

In feite fluit professor Veny nu zowel het gemeentebestuur van Dilbeek als dat van Overijse terug. Als we zijn redenering volgen, moet ook de vzw De Rand zijn gemeenschapscentra in De Rand openstellen voor anderstalige verenigingen en hun activiteiten. De dienstregelingen en mededelingen van De Lijn zouden tweetalig moeten zijn, evenals de aanduidingen op het straatmeubilair en de signalisatie langs de wegen. De gemeentebesturen zouden, met andere woorden, niet meer kunnen verhinderen dat bijvoorbeeld op de schuilhokjes aan de haltes van De Lijn, van het openbaar vervoer of in de gemeentelijke sportinfrastructuur anderstalige reclame wordt gevoerd.

Dat zou toch wel een serieuze stap terug betekenen. Eind 2004 heeft de Vlaamse overheid op autosnelwegen en andere gewestwegen een vijftigtal tweetalige wegwijzers en voorwegwijzers vervangen door eentalige borden om te zorgen voor de vernederlandsing van het straatbeeld. Ondertussen zullen dat er, veronderstelling ik, wel meer zijn. Volgens professor Veny is dat eigenlijk ten onrechte gebeurd.

Mijnheer de minister, als dit rapport wordt gevolgd, komt de doelstelling van de Vlaamse Regering inzake de vernederlandsing van het straatbeeld helemaal op de helling te staan. Gemeentebesturen zouden alleen nog

het taalgebruik van hun gemeentepersoneel kunnen regelen en moeten dan in feite de verfransing van hun gemeente ondergaan.

Ik betreur dat dit de Vlaamse Regering op 23 maart niet heeft belet om te beslissen de aanbevelingen of besluiten van professor Veny op te volgen en om die van professor Boes verticaal te klasseren. Mijnheer de minister, moeten we daaruit afleiden dat de studie van professor Veny voortaan de leidraad vormt van de Vlaamse Regering? U hebt een tijd geleden een validatiestudie laten bestellen voor het rapport-Boes. Moet deze validatiestudie dan ook niet gevalideerd worden? Misschien is het nuttig om dat ook te doen. We zijn nu toch goed bezig. Misschien is het geen slechte suggestie in verband hiermee professor Boes te horen. Heeft professor Boes op enig ogenblik ook maar de mogelijkheid of het recht gehad op een wederwoord ten aanzien van de commentaar van professor Veny?

Wordt de provincie nu teruggefloten voor de maatregelen die de afgelopen jaren werden getroffen in het kader van de vernederlandsing van het straatbeeld? Welke vroegere maatregelen – zoals die inzake de richtingaanwijzers – worden nu teruggedraaid? Zal men terug overal tweetalige richtingaanwijzers langs de gewestwegen aanbrengen?

Mijnheer de minister, ik heb ook nog een slotvraag. Hoe wil de Vlaamse Regering haar eigen regeerakkoord inzake de vernederlandsing van het straatbeeld nog waarmaken? Want ik weet het niet meer. Ik heb de indruk dat u zichzelf heel weinig speelruimte geeft.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer de voorzitter, op vraag van de provincie Brabant is in 1999 de studie-Boes tot stand gekomen. Deze commissie heeft die studie voor een deel als leidraad genomen, ook tijdens de vorige legislatuur. Een aantal voorstellen uit die studie werd overgenomen. Uiteindelijk heeft de Vlaamse overheid concrete zaken gerealiseerd. Ik denk dan aan de dienstregelingen van De Lijn en, zoals daarnet werd aangegeven, de eentalige verkeersborden langs de snelwegen en gewestwegen. De studie-Boes was voor ons een leidraad om de vernederlandsing van het straatbeeld mee gestalte te geven.

De studie van professor Veny is ontgoochelend. Juridisch-technisch is ze niet erg onderbouwd. Ze is ook heel oppervlakkig. Mij lijkt het erg voorbarig om hieruit al conclusies te trekken. Ik heb ergens gelezen dat de Vlaamse Regering daar akte van heeft genomen. Dat kan volgens mij echter geen aanleiding geven tot de interpretatie dat de Vlaamse Regering deze studie overneemt en bepaalde zaken terugschroeft. Indien dat het geval is, zou onze fractie een motie indienen om

dat af te keuren. Ik hoop dat dit niet de inzet van het debat is. Mijnheer de minister, ik kijk dan ook uit naar uw antwoord.

In 1988-1989 hebben we hier een Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand opgericht. Dat is bijna twintig jaar geleden. Het principe van de territorialiteit is en blijft daarbij essentieel. Dat principe vormde trouwens de basis van heel de rechtspraak. Ik verwijs naar de omzendbrieven-Peeters, die daarop gebaseerd zijn. We zijn er altijd van uitgegaan dat de faciliteiten er zijn voor de eigen inwoners, vermits dit letterlijk volgt uit artikel 8 van de gecoördineerde wetten op het taalgebruik in de bestuurszaken. Dit is de enige interpretatie die te verzoenen is met artikel 4 van de Grondwet. Faciliteiten zijn er enkel voor de eigen inwoners van de betrokken faciliteitengemeenten en kunnen geen aanleiding geven tot faciliteiten voor een ruimer publiek. Dit is altijd de interpretatie geweest. De faciliteiten moeten beperkt zijn tot de mensen die in die gemeenten wonen en de faciliteiten zijn uitdovend. Voor berichten en mededelingen die zich tot een ruimer publiek richten dan de eigen inwoners zoals op straatnaamborden, verkeersborden, dienstregelingen van De Lijn zowel in de bussen als op de stopplaatsen en informatie op de gemeentelijke websites, is het evident dat de faciliteiten niet mogen bestaan. Op dat vlak is eentaligheid van de communicatie essentieel.

Dat is de kern van de kritiek die we hebben op de studie van professor Veny. Hij vermeldt het principe van de taalvrijheid in artikel 30 van de Grondwet en vindt dat voor een stuk absoluut en dominerend op al het andere. Wij gaan daar niet mee akkoord omdat het territorium bepalend is. Uit artikel 4 van de Grondwet moeten alle andere dingen worden afgeleid. Dat is de essentie. Het territorialiteitsbeginsel is in 1970 vastgelegd in de Grondwet. Het houdt in dat een eentalig gebied moet uitgaan van de principiële voorrang van de taal van dat gebied en dat faciliteiten beperkend moeten worden geïnterpreteerd, aangezien ze een uitzondering vormen op de homogeniteit van het eentalige gebied. Dat blijkt zowel uit de parlementaire voorbereiding van de taalwetgeving als uit de rechtspraak en rechtsleer. Deze interpretatieregels kan onmogelijk zonder gevolgen blijven voor de invulling die aan andere juridische vormen, inclusief artikel 30 van de Grondwet, moet worden gegeven. We vragen absolute voorrang van het taalgebied in de faciliteitengemeenten. Dat geldt niet alleen voor het interne maar ook voor het externe bestuur.

De voorliggende studie kan tijdens de volgende jaren voor ons absoluut geen richtsnoer worden voor de ontwikkeling van een vernederlandsing van het straatbeeld in de faciliteitengemeenten. Als we de studie-Veny met de eigen interpretatie over berichten aan het publiek en de gevolgen ervan letterlijk zouden toepassen, dan moeten de dienstregelingen van De Lijn op het vaste straat-

meubilair in de randgemeenten zowel in Frans als het Nederlands worden vermeld. Dat is onaanvaardbaar. Welke taal moet er worden gebruikt in aanduidingen op bussen die uitsluitend rijden op een traject in Nederlandstalig gebied en op bussen die door meerdere taalgebieden rijden? Als men op verschillende territoria actief is, dan kan de aanduiding op de bus niet worden gewijzigd. Die aanduiding moet dan enkel in het Nederlands gebeuren.

Op folders die naast de faciliteitengemeenten ook in bussen van andere gemeenten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden gestopt, moet het Nederlands de voorrang genieten. Hetzelfde geldt voor toeristische informatie in gebouwen. Als de studie-Veny letterlijk wordt toegepast, dan kan dit leiden tot heel wat beperkingen en zitten we in een discussie over de taalvrijheid zoals die in artikel 30 van de Grondwet staat. Deze zou dan absoluut en algemeen zijn waaruit beleidsmatig geen andere conclusie kan worden getrokken dan dat een soort tweetaligheid moet worden gerealiseerd.

Mijnheer de voorzitter, ik vraag dan ook aan de Vlaamse Regering dat zij afstand neemt van die studie. Ik wil daar ver in gaan. Onder het mom van een soort wetenschappelijkheid kan deze studie niet op hetzelfde niveau worden geplaatst als de studie-Boes.

De francofonen in de Rand, mijnheer Van Eyken, in de brede Rand, tot in Tervuren toe, zouden daaruit conclusies kunnen trekken die alles wat we in al die jaren hebben proberen op te bouwen – en we zijn nog altijd ver van huis – zouden terugschroeven. Dit dan nog op basis van een studie van onze eigen Vlaamse Regering, die op 18 mei 2005 heeft gezegd: “De voorrangstatus van het Nederlands in de Rand dient hierbij te worden gerespecteerd. De regering zoekt de wettelijke mogelijkheden tot verwezenlijking van deze doelstelling in het straatbeeld en duidt daartoe een expert aan.” Als wij een expert aanduiden, en die expert leidt ons tot de omgekeerde conclusies, dan zijn we, mijnheer Van Hauthem, ver van huis. CD&V en N-VA, ons gezamenlijk kartel, kan daar natuurlijk niet mee akkoord gaan.

De heer Van Nieuwenhuysen stelde het hier darnet voor als een soort verworvenheid. Ik kan mij dat moeilijk inbeelden. Daarom zullen wij deze interpellatie – het is geen vraag om uitleg maar een interpellatie – laten gepaard gaan met een met redenen omklede motie. Daarin zullen wij duidelijk stellen dat die studie-Veny niet te beschouwen is als een eindpunt in de discussie over de vernederlandsing, dat we blijven uitgaan van de voorrangstatus van het Nederlands, dat het zo blijft dat de faciliteiten er enkel zijn voor inwoners van de betrokken faciliteitengemeenten, en dat dit geen aanleiding mag geven tot faciliteiten voor een

ruimer publiek dan voor de eigen inwoners van de faciliteitengemeenten.

Tot daar, mijnheer de voorzitter, een aantal elementen waarop we van de Vlaamse Regering een echt duidelijk antwoord willen krijgen. Anders zou dit aanleiding kunnen geven tot interpretaties die heel de discussie voor een deel zouden terugschroeven. Wij voeren nu al jaren die discussie over de vernederlandsing van het straatbeeld en, in het algemeen, de vernederlandsing van de faciliteitengemeenten, waar de verfransing toch wel heel sterk domineert. Wij rekenen hier op de Vlaamse Regering als bondgenoot en niet op studies die dit op een andere manier interpreteren.

Ik hoop dat u, mijnheer de minister, ons een geruststellend antwoord kunt geven.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Collega's, mijnheer de minister, de twee vorige interpellanten hebben al heel wat gezegd, ik kan mijn inleiding dus beperkt houden. Ik heb u, mijnheer de minister, er bij vorige tussenkomsten en vragen altijd op gewezen dat ik vreesde voor een eersteklas begrafenis van de studie-Boes. Mijn vrees werd met deze nieuwe studie-Veny jammer genoeg waargemaakt.

Laat ons eerlijk zijn: het gaat hier om het onderzoek van een juridisch grijze zone. We tasten hier de grenzen af van het wettelijke kader, van wat kan en wat niet kan. We zoeken gericht naar de juridische mogelijkheden binnen dat kader. Dat het hier gaat om een juridisch grijze zone, blijkt uit de studie-Veny zelf: op diverse plaatsen wordt verwezen naar discussies tussen gezaghebbende personen over interpretaties van dezelfde grondwetsartikelen.

Dan hangt dus veel af van de intentie van de onderzoeker. Het is te vergelijken met een advocaat die zijn zaak moet verdedigen voor de rechtbank en in functie daarvan bewust en gericht op zoek gaat naar juridische argumenten om zijn zaak te staven. Als we de studie-Veny mogen geloven, is er weinig of geen ruimte om welke maatregel dan ook te nemen. Zo goed als alle bevindingen van professor Boes worden weerlegd, recente en minder recente voorstellen van decreet worden de grond ingeboord, maar er wordt nergens gezocht naar alternatieven. Integendeel, alle deuren worden gesloten.

Vreemd dat mijn eigen voorstel van decreet in deze studie uitgebreid wordt besproken. Het was een voorstel van decreet tot regeling van het gebruik van mededelingen van particulieren met medewerking van een overheidsdienst. Het bouwde eigenlijk voort op een eerder voorstel van gewezen volksvertegenwoordiger Van Vaerenbergh. Het voorstel wordt in het rapport-Veny

uitgebreid geciteerd en besproken en vervolgens vakkundig van tafel geveegd. Dit laatste, mijnheer de minister, verraadt toch de instelling van de onderzoekers.

Uiteraard is het juist dat de Raad van State in zijn advies bij mijn voorstel stelde: "(...) dat de decreetgever onbevoegd is om het voor advies voorgelegde voorstel aan te nemen." Maar dit advies is wel compleet in tegenspraak met een eerder advies van de Raad van State van 1992. Nochtans interpreteren beide adviezen dezelfde grondwetsbepalingen. Wat mij alleen doet besluiten dat er ter zake zelfs binnen de Raad van State blijkbaar tegengestelde 'gezaghebbende' meningen bestaan.

Bovendien spreekt de studie zich ook uit over de inhoud van het voorstel. Los van de bevoegdheidsvraag gaat men zich inhoudelijk uitspreken namelijk dat men: "(...) het te absoluut en te verregaand vindt om in overeenstemming te kunnen worden gebracht met de principiële taalvrijheid van particulieren zoals grondwettelijk gewaarborgd." Ik ben dan gaan zoeken naar een verdere motivering van dit standpunt en ik heb die niet gevonden. Maar het geeft mijns inziens wel inzicht in de fundamentele mening van de onderzoeker zelf met betrekking tot de mogelijkheid van maatregelen die de grondwettelijke 'taalvrijheid' in de Vlaamse Rand en de faciliteitengemeenten willen inperken ten voordele van onze beleidsdoelstelling om het Nederlands te allen tijde de voorrang te doen geven. De onderzoekers gaan hier voluit voor de taalvrijheid.

Maar ik benadruk het nogmaals, het is een mening, geen juridische waarheid. Wat de onderzoekers zelf ook toegeven. In hun besluit op pagina 56 zeggen ze over mijn voorstel van decreet: "Het blijft echter een politieke keuze om al dan niet alsnog te trachten gebruik te maken van deze optie en hoe ver de Vlaamse decreetgever hierin wil gaan, het zal uiteindelijk het Arbitragehof zijn dat de krijtlijnen vaststelt." Mijn voorstel heeft dan tenminste de verdienste dat het probeert om de grenzen van het juridisch haalbare af te tasten, iets wat van deze studie spijtig genoeg niet kan gezegd worden.

Trouwens, professor Veny geeft het in zijn algemeen besluit zelf toe: dit rapport is ontgoochelend. "Het bestaande grondwettelijk kader inzake taalwetgeving laat op heden te weinig ruimte om gerechtvaardigde maatschappelijke doelstellingen na te streven en te realiseren. De juridische obstakels kunnen niet worden ontkend op het reële gevaar af door het Arbitragehof of de Raad van State te worden terechtgewezen. De resultaten van de onderhavige studie zullen wellicht voor velen – begrijpelijk – ontgoochelend overkomen na de hoop en het enthousiasme dat ingevolge de studie-Boes is losgeweekt. Hoe zeer ook de diverse mogelijkheden tot vernederlandsing van het straatbeeld kunnen worden toegejuicht en als terecht en noodzakelijk kunnen

worden beschouwd, toch kan de Vlaamse overheid de juridische realiteit niet ontwijken.” Ik blijf er echter bij dat veel afhangt van de doelstelling van de onderzoekers. Dan rijst de vraag of die doelstelling overeenkomt met de doelstelling van deze Vlaamse Regering, namelijk onderzoeken hoe men de voorrangstatus van het Nederlands in het straatbeeld kan doen respecteren.

Natuurlijk bestond geen eensgezindheid over de studie-Boes. Nu is er het standpunt van de studie-Veny. Maar wat zijn we ermee? Vraag het aan een derde jurist en aan een vierde en we krijgen weer andere stellingen. Dit is meer dan alleen een juridische kwestie, het is ook een politieke kwestie, een kwestie van politieke wil en moed. Dat is de wil om ervoor te gaan, de moed om erin te geloven en desnoods de grenzen af te tasten, om creatief aan de slag te gaan en met de kracht van een overtuiging. Die wil, die moed en wellicht ook die overtuiging ontbreken. Dit is inderdaad dubbel ontgoochelend.

Ik kan alleen maar bijtreden wat de Vlaamse Volksbeweging op haar webstek schrijft naar aanleiding van de discussie over de studie-Boes. Ik kan het er helemaal mee eens zijn. Ze schrijft: “De vernederlandsing van het straatbeeld in de Rand schiet met deze discussie niets op. Wij betwisten de visie van de Vlaamse Regering die blijft zweren bij juridisch onaanvechtbare maatregelen en daardoor kostbare tijd laat verloren gaan. De Vlaamse Regering zou onderhand echter reeds moeten weten dat zelfs de meest juridisch correcte beslissing door Franstalig België wordt aangevochten en vertraagd of zelfs gesaboteerd. De saga rond de Wooncode is nog altijd niet ten einde, oproepingsbrieven bij de verkiezingen worden nog altijd verstuurd in strijd met de omzendbrieven. Deze juridische weg is overigens een eenrichtingsstraat. Het is een pad dat bewandeld wordt wanneer Vlaamse maatregelen worden genomen, maar gauw verlaten wordt wanneer anderen maatregelen nemen of in stand houden die ingaan tegen de belangen van de Vlamingen. Taalwetten worden in Brussel al jaren met de voeten getreden, gerechtelijke uitspraken dienaangaande blijven dode letter, de faciliteiten in Wallonië zijn nooit echt van de grond gekomen – de Vlaamse politici doen hiermee weinig of niets.”

Mijnheer de minister, wat was juist de opdracht die u aan de onderzoekers hebt meegegeven? In welke mate werd hen gevraagd om naast de maatregelen die in de studie-Boes werden voorgesteld, nog andere pistes creatief te onderzoeken met het oog op de versterking van het Nederlandstalige karakter van het straatbeeld in de Rand en de faciliteitengemeenten? U verklaarde in de pers dat u niet gaat “experimenteren met de taalwetten”. Wat bedoelde u hiermee? Betekent dit dat u afziet van het zoeken naar maatregelen om in het straatbeeld in de Rand en in de faciliteitengemeenten de voorrangstatus van het Nederlands te doen respecteren? Welke concrete voorstellen wilt u nog uitwerken om uw engagementen zoals verwoord in het regeerakkoord en de aanvullende

regeerverklaring van 18 mei 2005 na te komen? Bent u nog bereid om te zoeken naar creatieve mogelijkheden, ook al tasten die de juridisch grijze grenzen af?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik ga niet herhalen wat de vorige sprekers hebben gezegd. Maar we wisten hoe laat het was na de aanvullende verklaring van 18 mei 2005 na het debat van Brussel-Halle-Vilvoorde. De Vlaamse Regering kwam toen met een strijdbare verklaring naar voren en zei dat ze een expert zou aanstellen.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft er al verschillende keren over geïnterpelleerd en gevraagd naar de uitvoering van de studie van professor Boes. Telkens was het antwoord van de minister dat er tegenstrijdige meningen waren. Dat zal wel en dat zal wel altijd zo zijn. Zet twee juristen bijeen en ze zeggen iets anders, zet er een derde bij en die zal misschien nog iets anders zeggen. Zo blijven we natuurlijk bezig. Het is inderdaad een kwestie van politieke moed.

Ik zou ook graag weten wat het statuut van deze tekst is voor de Vlaamse Regering. Heeft zij er alleen maar akte van genomen of wordt dit de leidraad? Dit is een belangrijke vraag, zeker als de meerderheid u hierover ook serieus op de rooster legt. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompu*)

Maar als dit de leidraad wordt, dan is dit een stap achteruit. Als zelfs het criterium taal niet meer mag gebruikt worden om een subsidiëringsreglement op te stellen, weet u wat dat betekent? Dat betekent dat u alle gemeentelijke reglementen van alle gemeenten rond Brussel waar voor subsidiëring van cultuur- en sportverenigingen bijvoorbeeld staat dat het Nederlands de voertaal moet zijn – en dat is in bijna alle gemeenten zo – moet vernietigen. Met de studie-Veny in de hand zullen de Franstaligen de Westrand in Dilbeek binnenstappen en in het Frans een lokaal huren. Dat zou een van de resultaten kunnen zijn.

Het is best mogelijk dat er juristen zijn die er anders over denken, maar het is inderdaad een kwestie van politieke moed. De Franstaligen doen het anders: ze reageren eerst politiek en zien dan wat de juridische uitkomst is. Dat leidt op politiek vlak meestal tot gunstige gevolgen voor hen. Toen ze Carrefour subsidieerden, wisten ze perfect dat dit niet kon. Het heeft wel drie of vier jaar geduurd vooraleer het Arbitragehof dat stuk van hun begroting vernietigd heeft. En ondertussen waren de gelden wel uitgegeven. Zij redeneren politiek, wij louter juridisch.

Ik geef nog een ander voorbeeld over hoe ver taalvrijheid gaat en in hoeverre men taal mag gebruiken als

criterium. Dat zal altijd voor administratieve rechtbanken beslist moeten worden. De studie-Veny geeft zelf het voorbeeld van de schrijfwijze van de namen van de Vlaamse gemeenten. Ze zegt dat de Vlaamse Regering daarvoor bevoegd is en "(...) ten onrechte wordt door sommigen gesteld dat artikelen 7 en 8 van de wet op het taalgebruik in bestuurszaken in de weg zouden staan dat het Vlaamse Gewest de officiële benaming van de gemeente Bever, Sint-Genesius-Rode, Voeren, Ronse, Mezen en Spiere-Helkijn zou vaststellen." We hebben een Gemeentedecreet goedgekeurd waarin staat dat de Vlaamse Regering de schrijfwijze vaststelt. We hebben hier een resolutie goedgekeurd waarin staat dat de Vlaamse Regering dat moet uitvoeren. Volgens professor Veny kan er geen vuiltje aan de lucht zijn want de Vlaamse Regering is bevoegd om dat te doen, zelfs in taalgrens- en randgemeenten. Wat antwoordt u nu op een vraag van mevrouw Michiels over de stand van zaken van uw uitvoeringsbesluit? U laat ons weten dat de Raad van State negatief adviseert, en dat hij zegt dat de Vlaamse Regering niet bevoegd is om namen te wijzigen, dat kan alleen het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement is niet bevoegd om dat te doen in taalgrensgemeenten en randgemeenten, en Veny zegt het net andersom. Wat gaat u nu doen? Het is het zoveelste voorbeeld dat juridische visies altijd zullen botsen en dat we altijd zullen terechtkomen bij administratieve rechtscolleges. We moeten de proef op de som altijd in ons voordeel nemen. Als het de Vlaamse Regering menens is met de vernederlandsing van het straatbeeld en als men twee verschillende juridische visies heeft, dan moet men het juridische pad bewandelen dat ook het politieke pad is en dat het meest gunstig is voor ons, ook al wordt het eventueel aangevochten voor administratieve rechtscolleges, hetzij de Raad van State, hetzij het Arbitragehof. Maar deze studie als leidraad nemen – ook leden van de meerderheid zouden dit onaanvaardbaar vinden – zal voor een probleem zorgen.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, geachte collega's, er is inderdaad al heel veel gezegd over dit thema. Het is dus zeer moeilijk om er nog iets nieuws aan toe te voegen. Ik wil er toch op wijzen dat wat de vernederlandsing van het straatbeeld betreft, het niet alleen gaat om wat men ziet maar ook om wat men hoort in het dagdagelijkse leven. In het verleden werden in dit kader al heel wat acties – soms onrechtstreeks – ondernomen. Denk aan de omzendbrief die de minister heeft gemaakt naar aanleiding van het advies van de Raad van State. Denk aan het 'weerlegbaar vermoeden' in het nieuwe Gemeentedecreet, over burgemeesters en schepenen die kennis van het Nederlands moeten hebben.

Hier hebben we nu de resultaten van twee studies. Wat gaat er nu gebeuren? Gaat u een soort stappenplan opmaken waarin u bijvoorbeeld aangeeft wat u concreet gaat doen in een eerste periode en wat daarna? Ik denk

dat het duidelijk is waar de gevoeligheden liggen en wat de bekommernissen zijn. Het is belangrijk om te weten wat er hiermee zal gedaan worden.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb in die studie gelezen wat we altijd gezegd hebben over die studie-Boes: een aantal zaken gingen een beetje te ver en steunden niet op een wettelijke basis.

De minister heeft een besluit neergelegd in verband met de benaming van de Vlaamse gemeenten. Nu hoor ik dat er een negatief advies is gekomen van de Raad van State. Een aantal collega's zeggen dat wat door een professor of een jurist wordt neergeschreven niet 'in hun kraam past' en dus maar verworpen moet worden. Dat is wel wat kort door de bocht. Het is alsof wordt gezegd dat de commissie de pen van de professor moet vasthouden bij het opstellen van zijn rapport.

Mijnheer de minister, ik zou een antwoord willen op een belangrijke vraag. Het blijkt dat er onduidelijkheid bestaat over de juiste opdracht die werd gegeven aan professor Veny. Wat zal de Vlaamse Regering doen met die studie? Zal ze het resultaat gewoon naast zich neerleggen? Of zal ze het daarentegen in de toekomst als basis gebruiken bij de toepassing van de taalwetgeving in de Rand?

Wat over De Lijn wordt geschreven, is niet al te duidelijk. Professor Veny zegt dat als de bestemming van de bus Brussel is, de aankondiging eentalig in het Nederlands mag zijn. Dat mag zelfs in Brussel zelf. Wat is uw standpunt daarover?

Indien deze toelichtingen over de toepassing van de taalwetgeving door de regering zouden worden gevolgd, zult u dan overleg plegen met minister Van Brempt?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Collega's, strijdbare en andere, mijnheer de voorzitter, het zou sowieso een goede zaak zijn om professor Veny hier uit te nodigen. Ik respecteer uiteraard de soevereiniteit van het parlement om daarover een beslissing te nemen. Hij is de auteur van de studie. Eventueel kunnen andere experts daarbij betrokken worden. Het gaat om het studiewerk van iemand die, ik herhaal het, werd aangewezen na een beslissing van de hele regering. Het gaat dus niet om een expert die door mij werd aangeduid. De beslissing werd genomen door de Vlaamse Regering.

Het lijkt me aangewezen en nuttig om de auteur van de studie, professor Veny van de Universiteit Gent, in het

parlement uit te nodigen. Ik heb dit ook al in deze commissie op 13 februari voorgesteld naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen. Het ware wellicht nuttig ook andere experts hieromtrent hun mening te laten weergeven.

Zoals de interpellanten terecht opmerken, bestaan er verschillende zienswijzen over de grenzen van de juridische mogelijkheden waarover de overheid beschikt inzake de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse randgemeenten. Ik had inderdaad juridische vragen met betrekking tot sommige onderdelen van de studie die professor Boes in de loop van 1999 heeft opgesteld in opdracht van het provinciebestuur van Vlaams-Brabant. Ik heb die twijfels ook steeds in alle openheid meegedeeld. Ik wil duidelijk zijn: de regering onderschrijft de conclusies van professor Boes niet. Ik zal straks een genuanceerd antwoord geven over hoe we verder zullen gaan.

Ik stond trouwens niet alleen met mijn twijfels. Ook mijn voorganger, ex-minister Van Grembergen, had tijdens de vorige legislatuur zijn bedenkingen geuit. De studie-Veny zegt trouwens weinig nieuws met betrekking tot de studie-Boes. Ze sluit aan bij wat andere experts daarover hebben gezegd. De heer Staelens, de advocaat die met succes de omzendbrieven-Peeters en -Martens heeft verdedigd bij de Raad van State, die daarover op 23 december 2004 een arrest heeft gevelde, en de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, behalve professor Boes, die er deel van uitmaakte, hadden daar ook vragen bij. Onze eigen administratie voor Binnenlands Bestuur stond daar zeer kritisch tegenover. Ook professor Van Orshoven had sterke twijfels. Professor Veny heeft niets nieuws uitgevonden. Hij bevestigt eigenlijk de geïsoleerde positie van professor Boes in deze aangelegenheid.

Wat de aanduiding van de expert betreft, zal ik uit de tekst citeren. Er werd door verscheidene collega's naar verwezen. Zoals al gezegd, werd de expert aangeduid door de hele Vlaamse Regering, door alle meerderheidsfracties. De omschrijving van de opdracht luidde als volgt: "In de loop van 1999 schreef de provincie Vlaams-Brabant reeds een opdracht uit om na te gaan of en hoe het wettelijk instrumentarium kan gebruikt worden om, met name in het straatbeeld in de randgemeenten, duidelijk te maken dat deze gemeenten Vlaamse gemeenten zijn. In deze studie worden, na een beschrijving van de bestaande wetgeving in bestuurszaken, een aantal standpunten ingenomen met betrekking tot de mogelijkheid tot vernederlandsing van het straatbeeld in de randgemeenten. Deze standpunten werden echter nadien door een aantal interpretaties in vraag gesteld." Alle juristen met enige renommée hebben daar altijd zware vraagtekens bij gezet. Ik daag u uit om die juristen, die in het verleden al meermaals blij hebben gegeven van een Vlaamse reflex, van antwoord te dienen via uitspraken van andere specialisten. Ik sta daar altijd voor open.

Ik ga verder met het citaat. "De opdracht voor de expert bestaat er dan ook in om door middel van een verder doorgedreven onderzoek te komen tot een eenduidige visie zodat hierdoor standpunt kan worden ingenomen."

De analyse van de Universiteit Gent werd geagendeerd op de Vlaamse Regering van 23 maart 2007, net voor het paasreces. Ik heb toen zelf aan de collega's voorgesteld om deze studie meteen over te maken aan mijn gewaardeerde collega's in het parlement, en zeker aan de leden van de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden.

Wat belangrijk is, is dat men akte heeft genomen van deze mededeling. 's Namiddags heb ik, samen met andere leden van de regering, zoals minister-president Leterme, minister Anciaux en andere ministers, namens de Vlaamse Regering aan de pers meegedeeld dat de Vlaamse Regering akte nam van de studie-Veny en concludeerde dat de interpretaties van professor Boes niet houdbaar waren en niet door de Vlaamse Regering worden onderschreven. Ik was dus niet alleen. Ook minister-president Leterme en andere collega's waren aanwezig toen ik de journalisten te woord stond tijdens de persconferentie.

De heer Eric Van Rompuy: Kunt u dat laatste nog eens herhalen?

Minister Marino Keulen: Men heeft akte genomen van deze mededeling. 's Namiddags heb ik namens de Vlaamse Regering aan de pers meegedeeld dat de Vlaamse Regering akte nam van de studie-Veny en concludeerde dat de interpretaties van professor Boes niet houdbaar waren en niet door de Vlaamse Regering worden onderschreven. Ik weet dat u dat meteen zult navragen. Ik ben niet iemand die zomaar iets zegt. Ik steek me niet weg. Ik tracht gewoon correct te zijn. Dat duurt het langst.

Professor Veny bevestigt in grote mate deze citaten en sluit zich dus duidelijk niet aan bij de visie van professor Boes. Professor Veny bevestigt gewoon wat andere gerenommeerde juristen altijd hebben gezegd over de studie-Boes. Ter verdediging van professor Boes moet ik daar wel aan toevoegen dat de opdracht van de provincie Vlaams-Brabant destijds luidde om precies de limieten van de wetgeving en de bestuurstaalwetgeving op te zoeken. De collega's van professor Boes zeggen nu dat hij voorbij de limieten is gegaan. Ik heb nog altijd niemand met enige renommée gevonden die zegt dat hij achter de conclusies van professor Boes staat.

De studie van professor Veny is een valideringsstudie van de studie van professor Boes, die zijn opdracht gekregen had in 1999 van het provinciebestuur Vlaams-Brabant omtrent de vernederlandsing van het

straatbeeld in de Vlaamse Rand rond Brussel. Professor Boes had de opdracht om de limieten van de wetgeving op te zoeken, en experts zeggen dat hij daarover is gegaan. Professor Veny bevestigt dat.

Als u mij vraagt, zoals u daarnet expliciet hebt gedaan, of het mijn bedoeling is maatregelen terug te schroeven in functie van resultaten van de studie-Veny, is mijn antwoord hierop negatief. Zoals al gezegd, zal ik blijven zoeken naar legale middelen om onze doelstellingen met betrekking tot de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Rand te realiseren. We zullen steeds trachten de vernederlandsing in de wetgeving en zeker in de bestuurstaalwetgeving te versterken. We willen ons daarbij wel steeds houden aan de wet.

Ik wil er trouwens op wijzen dat de Vlaamse Regering al een mooi palmares heeft opgebouwd met betrekking tot maatregelen voor de uitvoering van de aanvullende regeerverklaring van 18 mei 2005. Daar waren heel wat zaken in verband met de Rand prominent in opgenomen. Het zijn geen woorden maar daden. Zo werd een Task Force Vlaamse Rand opgericht, onder het voorzitterschap van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de heer De Witte. Deze werkgroep heeft tot doel de realisatie van zowel de doelstellingen en uitdagingen in de beleidsnota Vlaamse Rand van Vlaams minister Vandenbroucke, als de bijkomende initiatieven in de aanvullende regeerverklaring van 18 mei 2005 die betrekking hebben op het beleid in de Vlaamse Rand, op een gestructureerde wijze op te volgen en waar nodig aan te sturen. Minister Vandenbroucke rapporteert daarover op gezette tijdstippen aan de Vlaamse Regering.

Binnen mijn eigen bevoegdheden treed ik bij de uitoefening van het bestuurlijk toezicht strikt op in de gevallen waarin de gemeenten de taalwetgeving niet respecteren. Inzake de mogelijke financiële discriminatie van de Vlaamse verenigingen door gemeentebesturen in de Vlaamse Rand heb ik op 7 juni 2005 de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant gevraagd een omstandige rapportering te bezorgen over de subsidiëringspraktijk in elk van de 6 Vlaamse randgemeenten. Men vergeet dat nogal eens. De gouverneur heeft op 21 september 2005 zijn verslag bezorgd dat ik heb overgemaakt aan de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden van het Vlaams Parlement. Tegen beslissingen waarbij enkel Franstalige verenigingen gesubsidieerd worden, wordt er opgetreden. In de praktijk schrap ik de subsidies aan de Franstalige verenigingen als er een duidelijke discriminatie is ten aanzien van de Vlaamse verenigingen.

Bij omzendbrief van 8 juli 2005 aan de lokale besturen – de gemeenten en OCMW's –, de provinciebesturen, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en besturen van erkende erediensten, heb ik de richtlijnen vervat in de omzendingen-Peeters en -Martens in herinnering gebracht. Ik heb die eveneens verduidelijkt aan de hand

van concrete voorbeelden, gesteund op de arresten van de Raad van State van de memorabele datum 23 december 2004. Die omzendbrief werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 8 augustus 2005. Zoals u zich herinnert, is dat kort na de aanvullende regeerverklaring van 18 mei 2005.

Op mijn initiatief werd in het Gemeentedecreet, de OCMW-wet en het Provinciedecreet een bepaling ingeschreven om de kennis van het Nederlands te verzekeren bij het uitoefenen van een uitvoerend mandaat. Die bepaling geldt voor alle lokale besturen, en dus niet alleen in de zes randgemeenten, en is thans uitdrukkelijk juridisch verankerd. Het gebruik van het Nederlands in de instellingen van de lokale besturen is voor de Vlaamse Regering immers essentieel.

Ik wijs op mijn initiatieven inzake de inburgering. Zoals alle Vlaamse gemeenten hebben ook de gemeenten van de Vlaamse Rand daarin een rol te vervullen. Ze hebben de taak om nieuwkomers te informeren over het inburgeringsbeleid en hen door te verwijzen naar het onthaalbureau. Op het onthaalbureau kunnen deze nieuwkomers een inburgeringstraject volgen, dat onder meer bestaat uit lessen Nederlands en een kennismaking met de Vlaamse samenleving met aandacht voor waarden en normen. Ook op die manier wordt het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand versterkt.

Mijn beleid inzake wonen, waaronder de Wooncode valt, is zeer principieel. We zijn tot de limiet van de wetgeving gegaan. Tot ergernis van heel Franstalig België zijn we wel binnen de wettelijke contouren gebleven. Dat beleid is vanzelfsprekend eveneens onverkort van toepassing in de Vlaamse randgemeenten. Mijn Franstalige collega's weten dat zeer goed. In de Wooncode werd voorzien in een bereidheid om het Nederlands te leren wanneer men aanspraak wil maken op een sociale woning. Bij Vlabinvest werd voor 25 miljoen euro extra kredieten ingeschreven en werd het werkgebied uitgebreid van de 6 randgemeenten, Hoeilaart, Overijse en nog een andere gemeente naar heel Halle-Vilvoorde. Minister Vandenbroucke heeft in extra taallessen voorzien in de Vlaamse Rand ter versterking van de taalvaardigheid.

Tijdens deze legislatuur implementeren we systematisch maatregelen om de Vlaamse Rand, waar de Nederlandstaligen onder druk staan, waar het Vlaams karakter onder druk staat, te versterken en te ondersteunen. Elke minister doet dat vanuit zijn vakgebied. Ik doe daar zeker en vast mijn duit in het zakje en op een voorbeeldige manier. Alleen, wat we doen is wel altijd binnen de regels van de wetgeving. We moeten ons daar als legalisten aan houden, maar ook om te vermijden dat die dingen die misschien controversieel zijn maar zich wel binnen de wettelijke contouren

situëren zoals de Vlaamse Wooncode, onderuit zouden worden gehaald als er wordt geïmplementeerd.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u zult begrijpen dat ik niet gelukkig ben met uw antwoord. Ik moet u wel nageven dat het een duidelijk antwoord is. Ik ben benieuwd naar de reactie van de collega-interpellanten nu de Vlaamse Regering in alle duidelijkheid afstand neemt van de aanbevelingen van het rapport-Boes en zijn interpretatie van de taalwetgeving niet volgt. Dat is duidelijk en we zijn het daar volkomen mee oneens. Ik hoop dat de andere interpellanten ook bij hun standpunt blijven dat dit niet kan. Het zet het hele beleid met betrekking tot de vernederlandsing van de Rand op de helling.

U beroept zich op de geïsoleerde positie van professor Boes en zegt dat heel wat juristen en wetenschappers zich niet kunnen terugvinden in zijn aanbevelingen. In de studie van 1999 staat in het voorwoord: "Ook de inbreng van de wetenschappelijke begeleidingscommissie bestaande uit de professoren Karel Rimanque, Paul Van Orshoven en Jan Velaers is voor ons belangrijk geweest." Professor Boes heeft gewerkt met een wetenschappelijke begeleidingscommissie. Ik vraag me af of dat ook kan worden gezegd van professor Veny. Ik heb in zijn rapport niets gemerkt van dergelijke commissie. Sta me dan ook toe om in twijfel te trekken of professor Boes zo geïsoleerd staat met zijn rapport. Ik heb de indruk dat dit niet het geval is.

U zegt dat u een legalist bent en u hebt dat al meerdere keren geantwoord. Ik sluit me aan bij de opmerking van de heer Van Hauthem dat u beter eerst politicus zou zijn en dan pas legalist, en dat u inderdaad de limieten van de wetgeving moet opzoeken. De Vlaamse Regering houdt zich heel ver van de grenzen van de wetgeving. Ik heb in het verleden al herhaaldelijk gezegd dat ik alleen maar kan vaststellen dat de gemeentebesturen in Wallonië en het Waalse Gewest voortdurend die limieten zoeken en er permanent op blijven staan. Alle aanbevelingen uit de studie-Boes vindt u toegepast in Wallonië. Ik heb nog nooit gemerkt dat de Waalse regering of gemeenten ooit zijn gehinderd door juridische grenzen.

De Vlaamse Regering neemt een veel te voorzichtige houding aan. De vernederlandsing van het straatbeeld zou een wezenlijk onderdeel moeten vormen van het beleid van de Vlaamse Regering voor het behoud van het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand. Die poot wordt nu weggezaagd en daarmee ook het hele beleid met betrekking tot de Vlaamse Rand. U geeft telkens weer dezelfde opsomming van wat de Vlaamse Regering presteert in de Vlaamse Rand. Ik stel vast dat de studie-Veny een heel ander beeld geeft van de Vlaamse Rand.

Het gaat niet bergop, maar heel snel bergaf met het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand.

Mijnheer de voorzitter, ik kondig een met redenen omklede motie aan.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer de voorzitter, ik dacht dat de Vlaamse Regering akte had genomen van die studie. Mijnheer de minister, u zegt dat professor Boes geïsoleerd staat en dat de hele Vlaamse Regering zijn interpretatie onhoudbaar vindt. Als CD&V-fractie distantieëren we ons daarvan. We gaan daar niet mee akkoord. Dit is een standpunt van de regering, maar onze fractie kan daar niet akkoord mee gaan. We zullen dan ook een met redenen omklede motie indienen waarin duidelijk staat dat we niet akkoord gaan met de interpretatie die professor Veny geeft aan een aantal wettelijke bepalingen en de stellingen die hij inneemt. Ik zeg dit in alle duidelijkheid, als dat voor het Vlaams Belang een geruststelling kan zijn.

Mijnheer de minister, ik ben ook ontgoocheld in uw antwoord omdat u juridisch niets onderbouwt. Het is bijna een soort van gezagsargument. De begeleidingscommissie van professor Boes bestond uit de professoren Rimanque, Van Orshoven en Velaers. Men mag over die drie heren veel zeggen, maar het zijn juristen die ik vrij hoog inschat. Ik heb ze alle drie nog meegemaakt toen ik als parlementslid in de jaren tachtig betrokken was bij de discussie over Happart. Bij de staatshervorming van 1988 waren ze als jonge professoren onze begeleiders. Professor Velaers heeft een famous artikel geschreven over het statuut van Voeren en de interpretatie van de taal die een burgemeester moet spreken in een faciliteitengemeente. Die heren hebben professor Boes geadviseerd.

Ik was ook aanwezig tijdens die besprekingen met toenmalig minister Van Grembergen op 4 februari 2003. Ik citeer: "Op het grondgebied van gemeenten met faciliteiten zijn er nog altijd tweetalige aanwijzingsborden. De controle wordt uitgevoerd door de administratie der Wegen en Verkeer. Alle tweetalige borden op de Ring en op de autosnelwegen zullen worden vervangen door eentalige Nederlandstalige borden." Hij baseerde zich op een aantal principes waar ook professor Boes zich op baseert.

Ik vind het onvoorstelbaar dat professor Veny een studie maakt over de taalwetgeving en bijna nergens allusie maakt op de omzendbrieven-Peeters en -Martens, die door vijf arresten van de Raad van State zijn bevestigd. In de studie van Jan Clement in het tijdschrift voor bestuurswetenschappen van 2005 worden al deze zaken bevestigd en in een coherente schaal gegoten; ze dienen als basis voor het beleid dat we

voeren in de Rand. U veegt dat allemaal weg. Namens wie zegt u dat Boes geïsoleerd is en wat zijn de argumenten daarvoor?

Mijn fractie is niet van plan om professor Veny te vragen voor een hoorzitting over zijn studie. Mijnheer de minister, is het territorialiteitsbeginsel nog het uitgangspunt? Wat met de faciliteiten voor mensen die niet tot de eigen gemeente behoren? Wat met de beperking die is opgelegd in artikel 30 inzake de taalvrijheid? Ik vind dat u erg voorzichtig bent. Ik heb u vorige week onderzocht over de Vlaamse Wooncode en de toepassing van de taalreglementen voor de toewijzing van gronden. U was toen ook heel voorzichtig. In verband met de Wooncode bent u ook heel voorzichtig. Het gaat niet vooruit, hoewel de uitvoeringsbesluiten allang genomen hadden kunnen zijn. U bent heel voorzichtig als het gaat over Brussel-Halle-Vilvoorde. U bent hier een interpretatie aan het geven. Ik heb de indruk dat de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur op de rem staat. U gebruikt gezagsargumenten zonder rekening te houden met de rechtspraak die gedurende vijftien jaar zorgvuldig is opgebouwd in de Rand. U laat die zomaar wegvegen door een studie van een prof. Ik heb de indruk dat dit een politiek statement is dat niet is gebaseerd op juridische argumenten.

Mijnheer de voorzitter, ik kondig dus een met redenen omklede motie aan. Mijnheer de minister, ik ben echt ontgoocheld in uw antwoord.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de minister, ik kan als parlementslid alleen maar zeggen dat ik het niet eens ben met het standpunt van de Vlaamse Regering. Ik sluit me aan bij de heer Van Rompuy en spreek namens de hele N-VA-fractie. We onderschrijven dit in geen geval. U zegt dat de Vlaamse Regering concludeert dat de interpretatie van professor Boes niet houdbaar is en door de Vlaamse Regering niet wordt onderschreven. Ik heb dat letterlijk zo gehoord. Ik vraag me af of dit betekent dat de interpretatie-Veny als leidraad, als uitgangspunt, als de bijbel wordt aanzien. *(Opmerkingen van minister Marino Keulen)*

U hebt dat niet letterlijk zo gezegd, maar ik stel u die vraag. Impliceert het ene het andere? Als dat zo is, dan draaien we de klok tientallen jaren terug. Dat is onmogelijk. Daar kunnen we het absoluut niet mee eens zijn. Gisteren was ik op een vergadering van het platform van de gemeenten van de Vlaamse Rand – een initiatief van de provincie dat wordt gesteund door het kabinet van minister Vandenbroucke – waar een aantal gemeentebesturen uit de brede Vlaamse Rand bij betrokken zijn. Het is een voortdurend zoeken en tasten om manieren te vinden om onze doelstellingen te bereiken. Dit rapport is een klap in het gezicht van alle lokale besturen die al

jaren proberen om een beleid in die zin uit te stippelen. Dit is echt ontmoedigend. Ik kan niet genoeg benadrukken dat dit een zeer grote ontgoocheling is.

Moet de Vlaamse overheid die besturen niet op zijn minst een instrumentarium aanbieden om dat beleid waar te maken? Is dat niet onze taak? U zegt dat de studie-Veny aansluit bij andere meningen van vooraanstaande experts en juristen. Misschien is het inderdaad zo dat professor Boes het ene uiteinde van de slinger is. Ik stel echter vast dat professor Veny totaal het andere uiteinde is. Ik stel me dan ook de vraag of een tweede mening niet aan de orde is.

Deze studie kan geen alibi zijn om de volgende twee jaar niets meer te moeten ondernemen, om niet meer op zoek te gaan naar creatieve oplossingen. Ik mis de drive om de beloftes en doelstellingen uit het regeerakkoord en de aanvullende regeringsverklaring waar te maken. Als de Vlaamse Regering aan de zijlijn blijft staan, dan moet het Vlaams Parlement maar een tandje bijsteken. Ik blijf in elk geval bij mijn voorstel van decreet. Ik ga ermee verder, ondanks een negatief advies van de Raad van State. Ik zal er nog wat aan sleutelen, maar ik ga er in elk geval mee door. Iedereen zal dan zijn verantwoordelijkheid moeten nemen. Ik blijf verder zoeken. Ik wil hier niet binnen twee jaar weggaan met het besef dat ik niet ten minste heb geprobeerd. Ik nodig iedereen uit om initiatieven te nemen en daarover na te denken.

Mijnheer de minister, ik ben erg ontgoocheld in uw antwoord. Mijn voorstel van decreet is correct, verdedigbaar en rechtvaardig. Ik sluit me aan bij de met redenen omklede motie van de heer Van Rompuy.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik hoop dat u hebt gemerkt dat de reacties van zowel de oppositie als van een deel van de meerderheid van dien aard zijn dat er wel eens een politiek probleem zou kunnen rijzen. Dat probleem rijst ook wanneer u zegt dat de Vlaamse Regering akte heeft genomen van de studie-Veny en dat zij ten gevolge hiervan – elk woord heeft zijn betekenis – de conclusies van professor Boes niet onderschrijft. De studie-Boes mag dus volgens de Vlaamse Regering – het is niet alleen úw verantwoordelijkheid – in de lade of in de papierversnipperaars, en van de studie-Veny neemt u akte. U zegt inderdaad niet dat zij de leidraad wordt, maar het komt er in feite op neer. Als het ene weg is en Veny blijft over, dan is Veny de leidraad. Als Veny niet de leidraad is, dan is er nu niets meer. Dat is ook een mogelijkheid.

Mijnheer de minister, mijn collega Van Nieuwenhuysen stelt u daarover al jaren vragen. Ook in de vorige legislatuur. Maar we hebben nog geen minister gehad, of

een regering, die zegt: “We vinden dit niet goed, dus gaan we dat laten valideren.” Als je het niet goed vindt, en je laat het valideren, dan weet je wat de conclusie zal zijn. Die validering zal zeggen: “Dit is niet goed.” De studie-Boes gooit u nu weg, en de validering houdt u over. Die is de facto een leidraad.

Ik hoop, mijnheer de minister, dat de Vlaamse Regering uiteindelijk haar standpunt hierover zal herzien. De helft van uw antwoord bestaat uit een opsomming van wat u al allemaal hebt gedaan. Dat weten we al. De vraag was niet wat u al hebt gedaan. De vraag was hoe het nu gesteld is met de studie-Boes in het licht van de validatie-studie-Veny die u hebt besteld.

Ik kan alleen maar hopen dat de Vlaamse Regering terugkomt op haar beslissing om akte te nemen van de studie van professor Veny, en vooral dat ze terugkomt op haar beslissing om de conclusies van de studie-Boes niet langer te onderschrijven en in de vuilnisbak te gooien. Ik hoop dat u, of de Vlaamse Regering, daarop terugkomt en opnieuw de studie van professor Boes als leidraad voor het beleid neemt.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik wil een aantal replieken geven. Als gerenommeerde juristen zoals de professoren Van Orshoven, Rimanque en Velaers, het eens zouden zijn met de visie-Boes, is er geen probleem, maar ik zie dat niet gebeuren.

Mijnheer Van Rompuy, ben ik te voorzichtig en te afwachtend in verband met de Wooncode? Ik heb u gezegd dat de Wooncode, en dan vooral de toepassing ervan in de sector van de koopwoningen, een beslissing is van de hele Vlaamse Regering. Tot nader order wordt die geleid door iemand van uw partij. We hebben beslist om de Wooncode eerst toe te passen in de sector van de sociale verhuur, dan te zien wat dat geeft, en in een volgende fase de opstap te maken naar de sector van de koopwoningen op basis van sluitende juridische argumenten. Dat is niet de opstelling van een afwachtende minister, maar van een Vlaamse Regering, waarvan ook uw partij, de N-VA en de andere meerderheidsfracties deel uitmaken. Fair is fair. Ik steek mij nooit weg en ik ben ook altijd bereid de volle verantwoordelijkheid te dragen, maar als ze gedeeld moet worden, dan moet ze gedeeld te worden. Ook daarin hebben alle woorden en uitdrukkingen hun betekenis.

Als ik op die persconferentie heb gezegd dat de Vlaamse Regering akte nam van de studie-Veny en concludeerde dat de interpretaties van professor Boes niet houdbaar waren en niet door de Vlaamse Regering worden onderschreven, dan zei ik dat in aanwezigheid van onder meer de minister-president en ook van andere ministers. Ik ben daar achteraf nooit voor teruggefloten. Wij hebben

daarover gesproken en wij hebben vastgesteld dat dat inderdaad niet houdbaar is.

Ik heb ook duidelijk gezegd dat wij niet zullen terugkomen op wat al is gebeurd. Als u mij vraagt of het mijn bedoeling is maatregelen terug te schroeven in functie van de resultaten van de studie-Veny, dan is mijn antwoord negatief. En opnieuw: Veny is door de Vlaamse Regering en niet uitsluitend door mij aangeduid als expert. Wij gaan die maatregelen niet terugschroeven. Zoals gezegd zal ik blijven zoeken naar legale middelen om onze doelstelling met betrekking tot de vernederlandsing van het straatbeeld in de Vlaamse Rand te realiseren. Alles wat wij proberen te doen, is de positie van het Nederlands binnen de contouren van de wetgeving, de bestuurstaalwetgeving, maximaal uit te putten. Dat is de houding van de Vlaamse Regering.

We hebben intussen wél al veel gedaan. Ik schaam mij daar helemaal niet voor. We zijn bijna drie jaar bezig en we kunnen een mooi palmares voorleggen. Dit is ook een moeilijke materie, zeker gezien het wettelijke kader waarbinnen wij opereren, maar we halen daaruit wat daaruit te halen valt, altijd op een legalistische en juridisch correcte manier.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer de minister, bij mijn weten heeft het parlement nog altijd het laatste woord. Wat u persoonlijk hebt gezegd, maakt op mij geen indruk. U hebt dat misschien verklaard in het bijzijn van de minister-president, maar ik zie dat in de notulen van de Vlaamse Regering staat: “De Vlaamse Regering neemt akte van deze mededeling.”

Minister Marino Keulen: Er wordt altijd akte genomen. U bent zelf minister geweest. Als men het niet eens is met een mededeling, wordt deze mededeling teruggetrokken. Dat is niet gebeurd. Het werd ook niet gevraagd. Dat is nu eenmaal de verwoording van hoe een mededeling wordt genotuleerd.

De heer Eric Van Rompuy: U bent het dus eens met het rapport-Veny?

Minister Marino Keulen: Ik heb niet gezegd dat dat onze leidraad is. Ik heb u gezegd dat we niet terugkomen op maatregelen, dat we de positie van het Nederlands proberen te versterken binnen het kader van de bestuurstaalwetgeving en de andere wetgeving. Ik heb wel gezegd dat de stellingen die worden ingenomen in de studie-Boes niet houdbaar zijn omdat we vandaag geen mensen vinden die ze willen bijtreden.

De heer Eric Van Rompuy: Wij zullen een motie indienen waarin wij heel duidelijk als fractie, en ik

denk ook samen met de N-VA, formuleren wat onze interpretatie is van wat daar nu uit dat rapport is voortgekomen en van wat de houding is ten aanzien van de vroegere studie-Boes. Wij werken hier al bijna zeven, acht jaar in deze commissie en in dit parlement in een bepaalde richting, ook in de wetgeving. Wij zullen dat niet laten terugschroeven. En hier zit de heer Van Eyken – ‘Der Feind hört mit’: mijnheer Van Eyken, dit is goed nieuws voor u, maar uw vreugde zal maar van korte duur zijn want het parlement heeft hier in Vlaanderen nog altijd het laatste woord.

Ik ben, mijnheer de minister, wat ontgoocheld. Ik maakte gisteren een discussie mee in de commissie Werkgelegenheid. Minister Vandenbroucke beantwoordde er een vraag van de heer Demesmaeker over de werklozen in Halle-Vilvoorde en hun taal. In bepaalde gemeenten is tot 60-70 percent van de werklozen anderstalig. Minister Vandenbroucke zei daar dat taal een obsessie is voor hem en dat taal een onderdeel vormt van vorming, opleiding, werkgelegenheid. In een discussie in de commissie Onderwijs enkele weken geleden over de vraag of kinderen naar het lager onderwijs mogen overgaan zonder in de laatste kleuterklas lessen Nederlands te hebben gevolgd, heeft minister Vandenbroucke ook gezegd dat taal voor hem essentieel is. De Vlaamse Regering heeft dus op een aantal terreinen heel duidelijk standpunten.

Ik heb u vorige week over die Wooncode geïnterpelleerd omdat ik dat een goede maatregel vind, maar hij wordt nog steeds niet toegepast. Ik heb dit weekend gelezen dat Franstaligen samen met mevrouw Arena nu ook al naar het Arbitragehof trekken.

Minister Vandenbroucke is nu niet wat je noemt een grote flamingant maar, mijnheer Maes, hij charmeert mij wel door zijn optreden van de laatste weken.

Ik heb de indruk, mijnheer de minister, dat u altijd schermt met gezagsargumenten: “Dit is door de regering beslist.” Dat maakt op mij geen enkele indruk. U moet zich hier komen verantwoorden op een juridische manier, in het kader van de arresten van de Raad van State, met een filosofie die we in het Vlaams Parlement al zoveel jaren ontwikkelen. Hadden we met die mentaliteit, rekening houdend met wat de juristen daar allemaal over zouden hebben gedacht, ooit de omzendbrieven-Peeters en -Martens moeten goedkeuren, dan hadden we die nooit ingediend. Ik was daar toen nog bij in de Vlaamse Regering, in het jaar 1996-1997. Het heeft misschien 8 jaar geduurd maar de omzendbrieven zijn uiteindelijk van toepassing. Maar men houdt er zich natuurlijk niet aan.

Het siert u dat u de burgemeesters van de faciliteiten-gemeenten nog altijd niet hebt benoemd, maar wij willen, mijnheer Van Eyken, in het offensief zijn. Be-

schouw die studie-Veny niet als een aanwijzing dat een aantal dingen zullen worden teruggeschroefd. Uiteindelijk zal het Vlaams Parlement daarover oordelen.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de minister, u hebt daarnet duidelijk stelling genomen. Dat is een stelling van u en van de regering. Als parlamentslid zeg ik, namens mijn partij, dat wij het daar niet mee eens zijn. Wij mogen hier in het parlement vrij over debatteren. Dat is ook de rol van het parlement. Wij zijn het daar niet mee eens. Ik hoop dat u die boodschap duidelijk hebt gehoord.

Er hangt te veel van af. Ik vraag me af of u wel beseft wat op dit moment de ernst is van de toestand van het Nederlands in de Vlaamse Rand. Ik vind dat u, en wij als parlement ook, onze lokale besturen hierin voor de volle honderd percent moeten ondersteunen in plaats van de klok met jaren terug te draaien. Als deze studie als leidraad wordt genomen en als de studie-Boes verticaal wordt geklasseerd of in de papierversnipperaar verdwijnt, zal dat zijn wat er gebeurt.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik wacht niet met de Wooncode. We hebben door het belangenconflict veel tijd verloren. Vandaag zijn we samen met de sector bezig om het hele nieuwe kaderbesluit over de sociale huursector te onderhandelen. Mijnheer Van Rompuy, daar is dat deel van de Wooncode een onderdeel van.

Zodra wij verder konden, hebben wij daaraan doorgewerkt. Uw woonexperts – en u hebt er een aantal in uw fractie – mogen mij altijd aanduiden waar ik tijd zou verloren hebben of tijd zou hebben laten verloren gaan. Nergens. Wij werken daar elke dag aan. Alleen hebben wij op zeker ogenblik door de blokkering vanuit Frans-talige hoek een jaar verloren.

Wat minister Vandenbroucke betreft: het Inwerkingsdecreet is niet voor niets gekoppeld aan het Inburgeringsdecreet. Allebei hebben ze dezelfde benadering: taal is een belangrijke opstap naar actieve deelname aan de samenleving. Dat doen we parallel. Dat is samen geagendeerd en behandeld en als één geheel gepresenteerd.

Ik ben mij, mijnheer Demesmaeker, heel goed bewust van de ernst van de situatie. Ik krijg alle dagen die dossiers onder ogen. Het grootste deel van het palmares dat wij deze legislatuur hebben opgebouwd, komt – met alle respect en in alle bescheidenheid – van mijn departementen. Wij hebben de tools om op dat terrein te werken. Wij doen dat dan ook, en wij doen dat in de lijn van het beleid van de hele Vlaamse Regering.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heren Eric Van Rompuy en Mark Demesmaeker en door de heer Luk Van Nieuwenhuysen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de boekhouding van de erkende erediensten

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, het onderwerp van mijn vraag komt weinig aan bod, het gaat over wat tegenwoordig de kerkraden heet, de vroegere kerkfabrieken. Ik ben al 25 jaar in een uitvoerend mandaat verantwoordelijk voor de kerkfabrieken en ik vang reacties op die ongetwijfeld verschillen van de reacties die u opvangt.

Er zijn 1800 kerkraden actief in Vlaanderen. Ik spreek alleen over de rooms-katholieke kerk. Dat is het gevolg van de inwerkingtreding van het besluit van 13 oktober 2006, houdende het algemene reglement op de boekhouding van de besturen van de erkende erediensten. De heer Van den Heuvel ondervroeg u eerder al, hoofdzakelijk over de timing. U relativeerde toen de mogelijke ongerustheid bij de kerkraden, want de eigenlijke implementatie van de nieuwe boekhoudkundige regels gebeurt pas in 2008. "Doordat het decreet heel de financiële cyclus koppelt aan het meerjarenplan en de afspraken die daarin worden gemaakt, moet de inwerkingtreding van het nieuwe stelsel logisch gezien ook gekoppeld worden aan het nieuwe meerjarenplan en dus ingaan vanaf het boekjaar 2008." U voegde er geruststellend aan toe: "Het agentschap voor Binnenlands Bestuur zal vorming organiseren voor alle betrokken besturen. Daarnaast bestaan er ook 25 proefprojecten: 23 katholieke, een anglicaans en een orthodox."

In Limburg is er al een uitnodiging voor donderdag 26 april gekomen, ik weet niet hoe het zit in de andere provincies. Er is een onthaal met koffie, een inleiding door een vertegenwoordiger van de minister, een uiteenzetting door het agentschap, een vragenronde en gelukkig wordt er afgesloten met een receptie. Vragen kunnen op voorhand worden ingediend. De vrijwilligers zullen dit zeker appreciëren, maar of het gaat helpen dat is een ander paar mouwen.

Ik zie dat er nu een module is uitgewerkt voor de kerkraden waardoor ze de kosten kunnen boeken. Maar de meeste kerkraden hebben dus een probleem met de boekhoudkundige aspecten, los van alle andere problemen die ze ervaren met de wet op de overheidsopdrachten enzovoort. Ik denk dat ik de mening vertolk van een aantal mensen van de kerkraden. Ik heb uw omzendbrief proberen te lezen. Als de vrijwilligers van de kerkraden deze omzendbrief moeten proberen te begrijpen en toe te passen, dan denk ik dat we naar een professionalisering van de kerkraden moeten gaan. Met alle respect, maar veel kerkraden hebben hier serieuze problemen mee.

2007 is een overgangsjaar, met het oog op de meerjarenbegroting 2008-2013. U weet ook mijnheer de minister, dat men meerjarenbegrotingen zo sluitend maakt als men dat zelf wil. Ik nodig u uit om eens de oefening te doen om alle meerjarenplanningen die door gemeenten gemaakt zijn te toetsen aan het resultaat.

Als u wilt dat een meerjarenplanning in 2010 perfect klopt, dan sluit ik geen enkele lening af en dan komt dat in orde. U kunt mij als lokaal bestuur toch niet beletten om niet te investeren. Want ik zie nu dat een aantal gemeentebesturen met financiële problemen geconfronteerd worden ondanks alle grote meerjarenplanningen die er al gemaakt zijn. De kerkraden hebben altijd volgens de klassieke boekhouding een keurige begroting gemaakt. En nu moeten ze volgens de omzendbrief gaan werken met een heel ingewikkeld systeem.

Ik heb nog eens gekeken naar de reacties indertijd van de VVSG en de Vereniging van de Vlaamse Provincies. Ze vonden toen dat er tekorten waren in uw uitvoeringsbesluiten: geen differentiatie tussen grote en kleine besturen, het meerjarenplan is een aartsmoeilijke opgave, er wordt geen rekening gehouden met het feit dat het merendeel van de penningmeesters geen professionele boekhouders zijn. Ik ken de schatbewaarders van de lokale kerkraden en over het algemeen zijn dat mensen die dat vrijwillig in hun vrije tijd doen.

Maar nu moet men werken met een heel nieuw systeem. Er is nog geen software beschikbaar, maar die wordt ontwikkeld onder andere door CIPAL. Er wordt geopteerd voor een te snelle invoering van een systeem dat achteraf voortdurend zal moeten worden bijgesteld. De documenten die worden ontwikkeld zijn eerder normerend dan registrerend. Het is niet op die manier dat mag ingegrepen worden in het systeem van de financiering van de besturen van de erediensten, daarvoor moet een politieke beslissing worden genomen. Er is geen duidelijk uitsluitsel over welke uitgaven ten laste vallen van de gemeenten. De functionele en economische indeling van de boekhouding raken vermengd. Het advies van de Hoge Raad voor Binnenlandse Bestuur kent u ongetwijfeld beter dan ik.

Ik hoop dat er een duidelijk signaal komt naar de kerkraden want er is ongerustheid. De gemeenten krijgen bijkomende opdrachten opgelegd. De rapportering van de boekhouding is belangrijker dan het gebruik ervan door de besturen van de erediensten en de software is nog niet beschikbaar.

Hebt u sinds de afkondiging van het besluit reeds vragen, opmerkingen en/of klachten ontvangen van de betrokken erediensten of hun vertegenwoordigers? Dat kan natuurlijk ook gaan over de anglicaanse of de orthodoxe eredienst. Wetende dat u zelf het principe van 'ruimte voor lokaal maatwerk' naar voren schoof bij het Gemeentedecreet waarbij u expliciet rekening hield met de verschillen tussen de grote steden, centrumsteden en gemeenten, ook op financieel vlak, vroegen we ons af of er alsnog gedifferentieerde boekhoudkundige stelsels kunnen worden ontwikkeld, afhankelijk van de grootte van de besturen van de erediensten. Welke stappen hebt u na de afkondiging van uw besluit zelf reeds ondernomen met het oog op de meerjarenbegroting 2008-2013 en het budget 2008 van de erkende erediensten? Gaat u eens een goede evaluatie van de meerjarenbegroting doen? Nogmaals, ik doe 25 jaar de lokale financiën, ik heb nog nooit het nut ingezien van meerjarenplanningen zoals die tot nu toe opgesteld zijn. Ik denk dat dat bij de kerkfabrieken niet anders is.

Kunnen er reeds lessen getrokken worden uit de 25 proefprojecten die tijdens de inwerkingtreding een permanent evaluatieproces zouden kennen? Klopt het dat er op dit moment geen informaticasoftware voorhanden is voor de opmaak van de nieuwe boekhouding, noch voor de 25 proefprojecten, noch voor de andere erkende erediensten? Hoe zal dit praktisch verlopen? Hoe is de boekhouding van de proefprojecten dan wel gebeurd? Dat is van belang zeker ten aanzien van de implementatie bij de rest van de besturen. Hoe en wanneer zal de aangekondigde vorming concreet georganiseerd worden? Ik hoop dat dat niet zal beperkt blijven tot het onthaal met koffie, maar dat het een stuk verder zal gaan.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Ik wil iets zeggen, niet over de vragen op zich, maar over de teneur en zijdelingse bemerkingen van de heer Peumans. Ik besef dat men een meerjarenbegroting en een -planning met enige zin voor relativiteit moet benaderen. Dat ze geen enkel nut hebben, daar zou ik sterk aan twijfelen, al was het maar om bij een standstill de lasten van leningen, personeel en dergelijke te kunnen doortrekken. Indien – hopelijk op het einde van dit jaar – in de meeste gemeenten met een serieuze meerjarenplanning en een meerjarenbeleidsnota wordt gewerkt, zal dat iets meer vertellen dan bij normale begrotingen per jaar. Dat zou ook bij de kerkfabrieken het geval kunnen zijn. Daar heeft men meer met vrijwilligers te maken en deze worden zwaar belast, want het al

dan niet uitvoeren van werken en het hebben van budgettaire marges is sterk afhankelijk van de gemeente. Zij moet de tekorten dekken. In dat kader is het soms niet slecht dat de gemeente weet wat men eventueel wil plannen.

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes: Ik ben wat verwonderd over de reactie van de heer Peumans dat een meerjarenplanning niet echt goed is. Ik zit ook sedert vele jaren in een meerderheid. Het is toch een instrument voor de oppositie om te zien wat men van de meerderheid mag verwachten. Los van het feit dat het kan gewijzigd en bijgestuurd worden, is een meerjarenplanning nuttig als instrument voor de oppositie. Het is evengoed nuttig als dat zou kunnen gebeuren in het kader van de kerkbesturen. Ik ben ook zes jaar afgevaardigd geweest in een kerkraad in Bredene. Ik stel vast, nu de wijzigingen doorgevoerd zijn, dat ik daar weinig rumoer over hoor. Het is een beetje moeilijker, maar vele zaken worden moderner, veranderen en zijn moeilijker. Ik heb niet de indruk dat er onoverkomelijke moeilijkheden zijn in het kader van de meerjarenplanning.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Ik denk dat het goed is dat de heer Peumans deze vraag stelt omdat ze over een materie gaat die in de schaduw plaatsgrijpt. Degenen die met lokaal bestuur bezig zijn – ik behoor ook tot die categorie – weten dat die begrotingen van de kerkfabrieken een vast punt vormen. Dat is een term die nooit zal verdwijnen. Mensen weten waarover je het hebt. In het decreet staat 'kerkraad' maar ik denk dat vele mensen zich daarbij zullen afvragen over welke nieuwe eredienst het gaat. 'Kerkfabriek' is nu eenmaal zo ingeburgerd. Mijnheer Peumans, we komen uit dezelfde regio, we weten dat het tot een generatie geleden maar voor enkelen was weggelegd om te mogen deel uitmaken van de kerkfabriek, dat was niet voor iedereen, hoe braaf en katholiek ook.

Collega's, het decreet en de uitvoeringsbesluiten zijn in overleg met de vertegenwoordigers en verantwoordelijken van de katholieke eredienst tot stand gekomen. Het is dus niet van op een hoge berg gedecreteerd vanuit Brussel over de rest van Vlaanderen. De principes van de boekhouding blijven behouden. Men moet niet gaan computeren als men dat niet wil. Wat betreft het differentiëren is het net zoals bij de gemeenten: men gaat daarin zover als men wil.

De nieuwe regeling voor de boekhouding van de besturen van de eredienst gaat in vanaf het financieel boekjaar 2008. 2007 is een scharnierjaar. Dat betekent dat in 2007 het meerjarenplan 2008-2013 moet worden opgesteld alsook het budget voor 2008. Daardoor wor-

den alle besturen van de eredienst en alle gemeente- en provinciebesturen in deze periode voor het eerst geconfronteerd met de nieuwe regels.

Aangezien de vormgeving van de documenten voor de rapportering grondig werd gewijzigd, is het logisch dat het agentschap voor Binnenlands Bestuur daarover veel vragen krijgt. Bovendien is het opmaken van de meerjarenplanning die door het decreet van 7 mei 2004, het zogenaamde Eredienstendecreet, werd ingevoerd, nieuw voor de besturen van de eredienst. Ook over de bedoeling van die documenten en de bijhorende procedure van overleg en goedkeuring worden veel vragen gesteld, zowel door de besturen van de eredienst als door de betrokken gemeente- en provinciebesturen. Het agentschap verstrekt een antwoord op de verschillende vragen.

We zijn klantvriendelijk zoals het hoort. We moeten door wat groeipijnen heen. Ik denk dat we ons zeer empathisch opstellen ten aanzien van die vrijwilligers, heel vaak mensen met een onderwijsachtergrond. Zij doen dat vaak al sinds jaar en dag, met heel veel toewijding en zorg voor precisie.

De minimale regels voor de boekhouding en het verplichte minimum voor de rapportering van de besturen van de eredienst zijn voor alle besturen gelijk. Buiten dat minimale kader biedt het reglement de mogelijkheid om het rekeningenstelsel te verfijnen en aan te vullen in functie van de specifieke situatie van het bestuur. Dat maatwerk wordt overgelaten aan de autonomie van de besturen. Anderzijds kan een bestuur in zijn boekhouding ook bijkomende registraties en rapporteringen opnemen voor zijn eigen behoeften. Er werd echter geen verplichte differentiatie naargelang de schaalgrootte opgelegd. Het is immers niet werkbaar om op het centrale niveau het onderscheid tussen die diverse categorieën te definiëren en zo te bepalen welke besturen welke regels moeten volgen. De verfijning, buiten het minimale kader, wordt overgelaten aan de lokale autonomie. Bovendien zou het opleggen van een verschillende regelgeving voor de grote besturen problemen kunnen opleveren voor de centrale gemeentelijke besturen van de eredienst, die dan met verschillende soorten boekhoudingen en/of rapporteringen van de onderliggende besturen worden geconfronteerd. Ook voor de betrokken gemeente- of provinciebesturen zou dat aanleiding kunnen geven tot verwarring en mogelijk een verlies aan transparantie kunnen betekenen.

Reeds met mijn omzendbrief van 12 januari 2007 betreffende de boekhouding van de besturen van de eredienst heb ik toelichting gegeven bij de filosofie van de nieuwe regelgeving en de diverse rapporteringdocumenten, waaronder het meerjarenplan en het budget. Mijnheer Peumans, ik ben zelf nooit schepen van Financiën geweest. U bent dat al een half leven. Het is net door die meerjarenplanning dat heel wat gemeentebesturen niet in

de rode cijfers belanden, al was het maar doordat dit een indicatie kan geven dat de teugels op een bepaald ogenblik moeten worden verstrakt of dat er moet worden bijgestuurd. Het is niet zo dat die planning tot in de details wordt gevolgd. Dat zou ook niet kunnen. Op een jaar gebeurt er veel, en op 5 jaar kan er nog veel meer gebeuren. Toch is dit een goed financieel kompas voor de gemeenten, dat aangeeft dat ze iets zullen moeten doen ter correctie van het gevoerde beleid. Tussen 16 en 26 april 2007 is er in elke provincie een informatiemoment gepland: op 16 april in Vlaams-Brabant, op 20 april in Antwerpen, op 23 april in West-Vlaanderen, op 25 april in Oost-Vlaanderen en op 26 april in Limburg.

Op dit ogenblik is het voorbarig om al conclusies te trekken uit de ervaring van de proefbesturen. Zij zijn daar begin dit jaar mee begonnen. De periode is dus nog te beperkt. We gaan dit echter zeker en vast doen, en dit ook evalueren.

Het ligt niet in het opzet dat de Vlaamse overheid zelf software zou ontwikkelen en ondersteunen voor de lokale besturen, dus voor de besturen van de eredienst of voor de gemeente- of provinciebesturen. Men hoeft geen gebruik te maken van een computer als men dat niet wil. De principes van de kasboekhouding blijven behouden.

Dat is ook niet het geval voor de boekhoudpakketten van bijvoorbeeld de gemeenten. De verschillende leveranciers op de privémarkt kunnen hiervoor producten ontwikkelen. Ik heb alleszins al weet van de ontwikkeling van een dergelijk softwarepakket. Daarnaast zijn er ook andere initiatieven. Voor de documenten die in 2007 al moeten worden opgesteld, namelijk het meerjarenplan 2008-2013 en de begroting 2008, hebben bijvoorbeeld de Vlaamse bisdommen een Exceltoepassing ontwikkeld, die op de website van Kerknet werd geplaatst en zo voor iedereen toegankelijk is. Deze eenvoudige toepassing is een goed hulpmiddel in de eerste fase van het toepassen van de nieuwe regels, in afwachting van een volwaardige softwaretoepassing die de volledige boekhouding, vanaf 2008, moet kunnen ondersteunen. Voor de proefbesturen wordt er geprobeerd om met een vertaling van de oude boekhouding naar de nieuwe vormgeving datzelfde resultaat zo goed mogelijk te benaderen. Fundamenteel is er aan de eigenlijke boekhoudregels niets veranderd dat grote gevolgen zou hebben voor de software. Het blijft immers een kasboekhouding, het meest eenvoudige type van boekhouding.

Wel zijn de bevoegdheden en de procedures gewijzigd, maar dat heeft geen gevolgen voor de eigenlijke boekhouding in de meest strikte zin. De aangepaste vormgeving vraagt wel de nodige aandacht, net als de extracomptabele documenten die nu worden opgelegd, zoals de investeringsfiches en de inventaris.

Nemen we het voorbeeld van een kerkraad of -fabriek die tien woningen verhuurt. Als de inkomsten van drie woningen al binnen zijn, dan moet dat in de boekhouding terug te vinden zijn. De overige zeven, waarvan de huur nog moet worden betaald, moeten dan worden opgenomen in die toegevoegde documenten.

Het agentschap voor Binnenlands Bestuur organiseert vanaf de tweede helft van april een vormingsronde in elke Vlaamse provincie en richt zich daarbij zowel tot de gemeente- en provinciebesturen als tot de besturen van de eredienst. Deze uiteenzettingen zullen ook gericht zijn op de gewijzigde interactie tussen de diverse betrokken besturen, namelijk het overleg, het meerjarenplan en de bijhorende procedures. Ze zijn dus ook gericht op de gemeente- en provinciebesturen. Daarnaast richten de verschillende bisdommen een specifieke vorming in voor de besturen van de eredienst en de penningmeesters. Zij willen de mensen actief ondersteunen. Dat kunnen we alleen maar sterk waarderen. Dat geeft aan dat onze relatie met die bisdommen zeer goed is. Dat geldt ook op andere terreinen.

Tot slot werden initiatieven genomen ten behoeve van de provinciale bestuursscholen, om de gewijzigde regelgeving in te passen in de lesprogramma's, en zo de vorming een meer regulier en permanent karakter te geven, ook na de opstartperiode. Dan heb ik het over onze ambtenaren bij de lokale besturen. Ook zij moeten deze gewijzigde regelgeving immers meekrijgen via een vormingspakket. Doordat dit is ingebakken in die cursussen, zullen die mensen in de toekomst mee zijn. Nieuwe krachten bij de gemeente worden naar de bestuursscholen gestuurd om er hun brevet in de bestuurswetenschappen te behalen. Zo worden ze gevormd, en krijgen ze inzicht in alle bepalingen van de nieuwe regelgeving inzake de erediensten.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreide antwoord. Ik maak eruit op dat u er gerust op bent wat de implementatie van het nieuwe systeem betreft. In Bredene hebben de kerkfabrieken blijkbaar geen problemen, het zal de goede zeelucht zijn. Ik denk echter dat u het probleem wat onderschat.

Ik heb wat vergaderingen meegemaakt hierover, waaruit blijkt dat er in het veld heel wat vragen leven. Ik heb alle respect voor het initiatief van uw administratie Binnenlands Bestuur om deze mensen uit te nodigen op het provinciehuis en ze gedurende twee uur te informeren. Ik raad u echter aan uw oor goed te luisteren te leggen bij uw ambtenaren en dit niet te beperken tot de bijeenkomst in april, maar daar in het najaar nog eens op terug te komen, en volgend jaar opnieuw. We werken hier immers met vrijwilligers. Dit zijn geen financieel be-

heerders, zoals in de gemeenten, die daartoe beschikken over een heel uitgebreid ambtenarenapparaat.

Wat de meerjarenplannen betreft, blijf ik bij mijn opvatting. Nu voorziet het nieuwe decreet in een meerjarenbeleidsplan, met daarin de investeringen en dergelijke. Vroeger was dat echter iets louter cijfermatig. Het is destijds ingevoerd door toenmalig minister Van den Bossche, toen die nog bevoegd was voor Binnenlandse Aangelegenheden. Dat is ingevoerd omdat toen heel wat gemeenten financieel overkop waren gegaan. U herinnert zich dit alles nog. Ik wil verwijzen naar het jongste rapport van Dexia over de toestand van de gemeentefinanciën: overal worden gemeenten, ondanks die meerjarenplanning, nu plots geconfronteerd met tekorten. Ze vragen zich af hoe het komt dat ze nu in de problemen komen. Voor de verkiezingen hebben ze dat wel verborgen gehouden, en nu komt dat plots naar boven.

Kerkfabrieken zijn nooit bezig geweest met meerjarenplanning. Bij ons bestaat het systeem eruit dat we elk jaar alle kerkfabrieken uitnodigen om hen de levieten te lezen en hen te wijzen op de financiële mogelijkheden. Ze houden zich daar eigenlijk vrij goed aan. Het gebeurt dus niet dat kerkfabrieken zich in allerlei avonturen storten. Ik vind alleszins dat u deze signalen ernstig moet nemen en dat u bij tijd en wijle moet evalueren en nagaan hoe dat eventueel kan worden bijgestuurd.

Minister Marino Keulen: Laat dit duidelijk zijn: ik onderschat dit niet. Ik laat die uitspraak voor uw rekening.

Wij volgen dat proces. We zijn ermee bezig. Het is een leer- en een groeiproces. We gaan de proefprojecten evalueren, en in de mate van het mogelijke zullen we misschien een en ander moeten bijsturen. Dat blijft voor mij ook open. Het is net de bedoeling van die proefprojecten om er zelf ook lering uit te trekken. We blijven dit in de toekomst opvolgen. We zullen de mensen helpen. U zegt terecht dat het vaak gaat om vrijwilligers op hoge leeftijd. Vroeger was het inderdaad zo dat bepaalde families in die kerkfabriek binnenkwamen en andere niet. In mijn dorp hing dat samen met het aantal hectaren grond dat iemand bezat. Wie er onder bleef, maakte geen kans ook al was die dokter, burgerlijk ingenieur en astronaut tezelfdertijd. Het gaat nu vaak om mensen die met de materie veel minder vertrouwd zijn. De vrijwilligers die we nog hebben, moeten worden geholpen en mogen zeker niet aan hun lot worden overgelaten. We zitten nu in een transitieperiode waar we even doorheen moeten. Daarna zien we wel hoe het loopt. Als we signalen krijgen, dan hebben we daar empathie voor en proberen we er alles aan te doen om die mensen hun werk goed te laten doen.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, ik blijf dit verder opvolgen. Ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het spreekrecht van gemeenteraadsleden in gemeenteraadscommissies

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het is met enige plaatsvervangende schaamte dat ik deze vraag om uitleg stel. Ik had namelijk nooit verwacht dat gemeentebesturen zo kinderachtig ver zouden gaan om de oppositie aan banden te leggen. We hebben het enkele weken geleden gehad over de samenstelling van de gemeenteraadscommissies waar men zoveel mogelijk heeft geprobeerd om het aantal zetels voor de oppositie te beperken. Die commissies zijn ondertussen samengesteld en er ontstaat al een nieuwe discussie die zo bizar is dat ik ze zelfs niet voor mogelijk hield.

De discussie gaat over wie er in die gemeenteraadscommissies mag spreken. Ik weet dat dit belachelijk is, maar het doet zich voor. Het is duidelijk dat alle gemeenteraadsleden alle commissievergaderingen mogen bijwonen. Iedereen blijkt het daar over eens te zijn. Verschillende gemeenten hebben nu echter een huishoudelijk reglement opgesteld waarin de beperking is geschreven dat enkel effectieve commissieleden in de vergaderingen mogen spreken.

Aan gemeenteraadsleden die de commissievergadering bijwonen maar er geen lid van zijn en toch het woord willen nemen, wordt dat geweigerd. Men zegt hen – en dat zou ook met zoveel woorden in het huishoudelijk reglement worden neergeschreven – dat zij het statuut hebben van publiek. Wanneer ze toch het woord willen nemen, wordt ermee gedreigd om hen manu militari uit de commissievergadering te laten verwijderen. U kunt zich voorstellen dat dit zorgt voor heel wat ongenoegen en verhitte discussies.

Het gebeurt dat gemeenteraadsleden die zich persoonlijk meer betrokken voelen bij een bepaalde materie of meer beslagen zijn in een bepaald onderwerp daar graag iets over willen zeggen, maar het woord niet mogen nemen. Enkel het effectieve lid van dezelfde fractie mag erover spreken. Dat is erg frustrerend en zorgt voor absurde situaties. Zo meldt een gemeenteraadslid mij dat hij een mondelinge vraag had ingediend in de gemeenteraadszit-

ting. Die vraag werd verwezen naar een bepaalde commissie waar hij geen effectief lid van is. Daardoor mag hij in de commissie zijn vraag niet stellen, maar moet het effectieve lid van zijn fractie dat in zijn plaats doen.

Mijnheer de minister, kan een huishoudelijk reglement gemeenteraadsleden verbieden om het woord te voeren tijdens een vergadering van een gemeenteraadscommissie waarvan ze geen effectief lid zijn? Kunt u ermee akkoord gaan dat een huishoudelijk reglement nooit de normale uitoefening van een mandaat van een gemeenteraadslid onmogelijk mag maken?

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, ik wil de heer Strackx geruststellen. Er bestaan nog andere voorbeelden in andere gemeenten waar het nog absurder is. Ik heb er hier nog geen vraag over gesteld omdat het in behandeling is bij de gouverneur, bij de toezichhoudende overheid. In een huishoudelijk reglement staat bijvoorbeeld dat niet het gemeenteraadslid het woord krijgt, maar wel de fractie die één keer mag antwoorden. Dat is nog straffer. Er wordt ook gestemd per fractie en niet per gemeenteraadslid. Er zijn niet eens commissies want dat is niet nodig. Voor technische vergaderingen, zoals over de gemeentebegroting, wordt alleen een uitnodiging gestuurd naar de fractieleider zonder daar speciaal melding van te maken. Daardoor zijn sommigen niet eens uitgenodigd. Dit is een illustratie van 'arm Vlaanderen'. Sommigen noemen dat democratische partijen en democratisch verkozen burgemeesters! (*Rumoer*)

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Collega's, mijnheer de minister, ik voel me werkelijk aangesproken door het onderwerp dat de heer Strackx heeft aangesneden, want in de gemeente die mij heel na aan het hart ligt, werd een paar weken geleden ook een dergelijk huishoudelijk reglement uitgevaardigd. Dit gebeurde tot ongenoegen van alle leden van de oppositie, want er stond ook in dat enkel de effectieve en plaatsvervangende leden het woord mochten nemen in de commissievergaderingen. De uitleg van de burgemeester was dat men anders van de commissievergaderingen, die nu al openbaar zijn, een minigemeenteraad zou maken.

Ik sluit mij volledig aan bij de vragen van de heer Strackx. Kan het wettelijk dat een huishoudelijk reglement de inspraak van gemeenteraadsleden aan banden legt? Ik heb het hier niet over Aalter maar over Tervuren. Daar is een lid, dat vroeger tot een meerderheidsfractie behoorde, onafhankelijk geworden. Hij is geen lid meer van een fractie en krijgt dus nergens nog het woord.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Arm Vlaanderen, inderdaad. Ik zei het nog tegen de voorzitter, dat ik dit niet begrijp. Het is nodeloos provoceren. De toezichthoudende overheid zal daar altijd tegen optreden. Wij zullen dat altijd doen want wie vandaag oppositie is, kan morgen meerderheid zijn, en omgekeerd. Voor sommigen zal dat dan Het Land van Ooit zijn, voor anderen duurt het dan weer wat langer.

Artikel 39 van het Gemeentedecreet bepaalt dat de gemeenteraad in zijn midden commissies kan oprichten. Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om in zijn huishoudelijk reglement de samenstelling en de werking van deze commissies te bepalen. Noch het Gemeentedecreet noch de vroegere nieuwe gemeentewet bevat uitdrukkelijke bepalingen betreffende de aanwezigheid en het spreekrecht van de gemeenteraadsleden in de commissies waarvan zij geen effectief lid zijn.

Toch is dit de logica zelf. In de logica van het decreet kan een reglement van een commissie een verkozen raadslid niet het recht ontzeggen om hieraan deel te nemen. De goede besluitvorming in de gemeenteraad is immers de essentie van het politieke mandaat. Wanneer een commissie een instrument zou worden om dit voor sommige verkozenen onmogelijk te maken, dan verliest de oprichting van commissies haar zin. De volledige bespreking die er plaats heeft gehad zou dan in de gemeenteraad zelf moeten worden overgedaan, teneinde de democratische rechten van de verkozenen om bij te dragen tot de besluitvorming te waarborgen. Dat recht kan en mag immers op geen enkele wijze in het gedrang komen.

Bijgevolg kan in geen geval een huishoudelijk reglement betreffende de werking van een commissie ertoe leiden dat een raadslid niet in de mogelijkheid wordt gesteld om actief bij te dragen tot de besluitvorming en tussen te komen in de besprekingen, waardoor hij de volheid van zijn mandaat niet zou kunnen uitoefenen. Het komt dan ook niet aan de gemeenteraad toe om in zijn huishoudelijk reglement te bepalen dat gemeenteraadsleden het woord niet mogen nemen in een commissie.

Elk gemeenteraadslid mag de vergaderingen van de commissies bijwonen, ook al zetelt men niet formeel namens een fractie. In dit geval ontvangt een raadslid voor zijn aanwezigheid echter geen presentiegeld, ingeval de betrokken gemeenteraad heeft beslist presentiegelden toe te kennen voor de commissievergaderingen. Enkel de gemeenteraadsleden die door de gemeenteraad een mandaat hebben verkregen, hebben stemrecht. De algemene prerogatieven en rechten van de gemeenteraadsleden mogen door een huishoudelijk reglement niet beknot of afgezwakt worden.

Het kan niet duidelijker zijn.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Ik dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord. Ik zal het aan mijn collegagemeenteraadsleden van onder meer Leuven en Herent medelen. Zij zullen er met heel veel genoegen akte van nemen.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Hoeveel tijd heeft de gouverneur om te antwoorden op een formele klacht? Staat daar een limiet op?

Minister Marino Keulen: Dertig dagen na het in ontvangst nemen van het antwoord van het bestuur.

De heer Jef Tavernier: En hoeveel tijd heeft het bestuur om te antwoorden?

Minister Marino Keulen: In principe vijftien dagen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de toekenning van een verhoging van de wedde van uitvoerende mandatarissen van gemeenten en districten ter compensatie van inkomensverlies ten gevolge van de vermindering of de schrapping van andere inkomsten

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, burgemeesters, schepenen en soms ook raadsleden, die in bepaalde gevallen als gevolg van hun mandaat inkomensverlies lijden, hebben recht op een compensatie. Dit bedrag wordt door de gemeente uitgekeerd. Dit was in het verleden ook al het geval omdat het wet en decreet was. In de nieuwe gemeentewet was dit een mogelijkheid. Ik denk dat het onze bedoeling was om er in het nieuwe Gemeentedecreet een recht van te maken. De nieuwe gemeentewet sprak over "kan", in het Gemeentedecreet staat er "wordt aangevuld". Dit is verder uitgewerkt in het besluit van de Vlaamse Regering. Maar ik hoor dat er toch moeilijkheden zijn.

Werden er bijkomende verduidelijkingen aan de lokale besturen gegeven om dit duidelijk te maken? Kunt u bevestigen dat het inderdaad gaat om een recht? Wat moeten de betrokkenen doen indien hun gemeenteraad toch beslist om dit recht niet toe te kennen? Zult u de toeziende overheden opdracht geven om dit te corrigeren? Hoe moet dit gebeuren?

De voorzitter: De heer Vrancken heeft het woord.

De heer John Vrancken: Geachte collega's, ik wil me graag aansluiten bij de vraag van de heer Caluwé maar ik begrijp de vraagstelling niet heel goed want de gemeenteraad heeft daar geen beslissingsrecht over. De betrokken persoon moet dat enkel melden via een aangezekend schrijven aan de gemeenteraad en de gemeenteraad, of liever het schepencollege, moet zich daarbij neerleggen. Er is dus geen recht van de gemeenteraad om dat niet toe te staan.

Het feit dat het zich voordoet, kan ook tot bepaalde excessen leiden. Bij ons in de gemeente was de huidige burgemeester een werkloze. Nu heeft hij een vraag tot compensatie ingediend voor het verlies van zijn werklozensteun. U moet zich voorstellen dat u aan een werkloze moet uitleggen dat een burgemeester met een inkomen van meer dan 5000 euro per maand zijn gederfde werklozensteun gaat vragen. Ik denk dat de nieuwe regelgeving en decreetgeving wat tekortschiet om zulke excessen of absurditeiten tegen te gaan omdat het schepencollege helemaal geen beslissingsrecht meer heeft.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Op onze gemeenteraad gisteren was er ook een vraag tot compensatie van een schepen. De secretaris en ikzelf hebben samen met de voorzitter van de gemeenteraad beslist om de vraag aan de gemeenteraad voor te leggen. De gemeenteraad heeft het voorstel gevolgd. Maar ik stel me ook de vraag of het een recht is. Of kan men er een beroep op doen en moet men de goedkeuring hebben?

Onze oppositie heeft een geheime stemming gevraagd. Het leek de secretaris, de voorzitter en mezelf beter om die geheime stemming toe te staan. Het resultaat van de geheime stemming was overduidelijk. U zegt dat het een recht is en dat het niet naar de gemeenteraad moet. We hebben geoordeeld om het wel te agenderen op de gemeenteraad omdat het volgens ons wel moet en bovendien in een geheime zitting.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Ik wil even wijzen op een vraag die ik twee maanden geleden gesteld heb aan de minister van Onderwijs. Want meestal denkt men bij die compensaties aan uitkeringen of pensioenen. Maar bij ons in de gemeenteraad zit er een jongere – en hij is niet de enige in dat geval – die verder studeert met een doctoraatsbeurs. Een doctoraatsbeurs is vrijgesteld van inkomstenbelasting op voorwaarde dat men geen ander inkomen heeft. Een zitpenning voor de gemeenteraad wordt beschouwd als een inkomen. De Universiteit Gent is daarin heel formeel en beschouwt dit als een inkomen. Bijgevolg krijgt deze persoon een zitpenning voor de

gemeenteraad – en wij hebben geen commissies – en wordt hij belast waardoor hij zijn beurs gedeeltelijk kwijt is. Er is een zekere schroom want we hebben hem nog niet gevraagd of hij compensatie vraagt van de gemeenteraad. Het lijkt absurd, zeker als het gaat over een zitpenning, maar het doet zich wel voor.

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes: Ik vind het in elk geval een heel goede vraag. Het is nu inderdaad een recht, vroeger was het een mogelijkheid. Ik geef een voorbeeld. In een gemeente in onze buurt was er een meerderheid van tien tegen negen. Eén schepen was gepensioneerd. Toen hij de vraag tot compensatie stelde, moest er gestemd worden. De betrokkene kon uiteraard niet deelnemen en de uitslag was dus negen stemmen tegen negen en de vraag werd verworpen.

De heer Ludwig Caluwé: Ik heb gehoord over een gelijkaardige situatie met een meerderheid van dertien tegen twaalf. De burgemeester is bruggepensioneerd, een schepen is gepensioneerd. Bij de stemming over hun vraag moesten ze naar buiten gaan en hun vraag werd verworpen.

De heer Jacky Maes: Die zaken zijn bij ons bekend. We hebben een vrouwelijke schepen die stempelt. Tijdens de stempelperiode studeert ze ook. Ze ontving stempelgeld. Nu ze schepen is geworden, verliest ze dat inkomen grotendeels. Ze krijgt nu een 35 euro per maand omdat voor de sociale zekerheid nog wat stempelgeld moet worden betaald. Gisteren werd door het schepencollege kennis genomen van de vraag waarom dat naar de gemeenteraad moet. De reden is dat de gemeenteraad een bedrag moet uittrekken op de begroting. Er bestaat een omzendbrief die zeer expliciet bepaalt dat het om een recht gaat.

Aan de andere kant is het ook mogelijk dat iemand die van een compensatie geniet, zegt dat hij tijdens die periode niet echt naar werk zal zoeken. Hij verliest de werkloosheidsvergoeding maar krijgt daarvoor een compensatie van de gemeente waar hij als burgemeester of schepen werkt.

De persoon die dat recht heeft, blijft beschikbaar op de arbeidsmarkt. Er kan dan ook geen reden te zijn om een job niet te aanvaarden.

Ik vind het in elk geval een heel goede maatregel.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, het decreet daarover is heel duidelijk. De reacties van de collega's zijn ook dezelfde. Als er problemen zijn of als er politieke spelletjes worden gespeeld, dan moet

een klacht worden ingediend. We zullen dan optreden, en in laatste instantie eventueel dwangtoezicht uitoefenen. Mensen hebben daar recht op. Vroeger was het een gunst, nu een recht. Het is aan de gemeenteraad om een beslissing te nemen. Eigenlijk kan de gemeenteraad alleen maar een positief antwoord geven.

Mijnheer Vrancken, u zit in de oppositie in Houthalen-Helchteren. We hebben allemaal in de krant kunnen lezen wat er aan de hand is. Over het ethisch aspect moeten de mensen maar zelf oordelen. Toen we het hier over het Gemeentedecreet hebben gehad, is die zaak nooit ter sprake gekomen. Ik heb daarover nooit van iemand commentaar gehoord.

Eigenlijk gaat de hele regeling terug tot wat de federale werkgroep-Langendries heeft gedaan. Het was vooral de bedoeling om de trekkers van vervangingsinkomens, en vooral de grote categorie pregepensioneerden, mensen die eigenlijk een werkloosheidsvergoeding, eventueel aangevuld met een uitkering van het bedrijf waar ze vroeger hebben gewerkt, kregen, niet uit de politiek uit te sluiten. Want daarover gaat het in feite.

Het gaat niet over politici die voor zichzelf zorgen. Als mensen werken, is de combinatie mogelijk. De ethische dimensie van de zaak moeten we aan de mensen zelf overlaten. Ik vind wel dat als mensen werken, als ze hun best doen, ze daarvoor vergoed mogen worden.

Mijnheer Caluwé, titel V van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2007 houdende het statuut van de lokale en provinciale mandataris legt de regels vast voor de verhoging van de wedde van de uitvoerende mandatarissen. Het verslag aan de regering dat bij het besluit van de Vlaamse Regering is gevoegd, bevat alle informatie om de compensatie van het verlies aan inkomen praktisch te regelen. Dat is heel duidelijk.

Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft dat verslag samen met het besluit van de Vlaamse Regering gepubliceerd op haar website www.binnenland.vlaanderen.be. Ik raad alle belanghebbenden aan om deze website regelmatig te consulteren. De gemeentebesturen doen dat haast dagelijks. De publicatie van het besluit en het bijhorend verslag is ook meegedeeld via de elektronische nieuwsbrief van het agentschap. Het agentschap heeft ook aan verschillende besturen individueel advies verleend inzake deze materie. De antwoorden op de gestelde vragen zullen heel binnenkort in de vorm van FAQ's – de Frequently Asked Questions – op de website van het agentschap verschijnen.

Er moet een procedure worden gevolgd bij het toekennen van een compenserende weddeverhoging. Artikel 70, paragraaf 1 van het Gemeentedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de gevallen bepaalt waarbij de wedde van de burgemeester of schepenen wordt aangevuld op

verzoek van de betrokkene. Artikel 18, paragraaf 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2007 bepaalt dat de betrokkene een aanvraag met bijhorende bewijsstukken moet samenstellen en de aanvraag tot een weddeverhoging samen met het volledige dossier met een aangetekende brief aan het college van burgemeester en schepenen bezorgt. De betrokkene vermeldt in zijn aanvraag met welk bedrag de wedde moet worden verhoogd om het voordeel van andere wedden, vergoedingen of wettelijke of reglementaire toelagen geheel of gedeeltelijk te kunnen behouden. Het college agendeert de aanvraag op de gemeenteraad en formuleert een voorstel.

Bij een aanvraag tot een verhoging van de wedde moet de gemeenteraad conform artikel 19, paragraaf 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2007 beslissen tot de aanvulling van de wedde die uitgaat van de burgemeester of de schepenen, met uitzondering van de wedde van de schepenen van rechtswege, met name de OCMW-voorzitter, die toegevoegd is aan het college.

Aangezien de uitvoerende mandataris, indien hij aan alle voorwaarden voldoet, volgens artikel 70, paragraaf 1 van het decreet recht heeft op een verhoging van de wedde bij verlies of vermindering van wettelijke of reglementaire wedden, pensioenen, vergoedingen of toelagen, moet de gemeenteraad de verhoging van de wedde goedkeuren. Het betreft hier een gebonden bevoegdheid van de gemeenteraad. Als aan de voorwaarden wordt voldaan, moet het supplement worden toegekend.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer duidelijk antwoord. Ik ben blij met uw aankondiging dat in bepaalde situaties een dwangtoezicht mogelijk is.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, de vraag van de heer Caluwé ging over de wedde van de uitvoerende mandatarissen. U hebt ook in die zin geantwoord.

Het voorbeeld dat ik heb gegeven, steunt op artikel 17, paragraaf 2, tweede lid. Het gaat over gemeenteraadsleden. Ik veronderstel dat de omzendbrieven voldoende duidelijk zijn en dat dezelfde regeling en procedure ook voor gemeenteraadsleden van toepassing is. Ik veronderstel dat het woordje “kan” als een gebonden bevoegdheid moet worden beschouwd. Of moet ik dat anders interpreteren?

Minister Marino Keulen: Bij de raadsleden gaat het inderdaad om een mogelijkheid. Het antwoord is dus niet zomaar affirmatief. Het decreet is zeer duidelijk

over de presentiegelden. Er is een duidelijk verschil met de mandatarissen.

De heer Jef Tavernier: Dat ligt wat delicaat. Als de decreetgever een verplichting oplegt, dan is er in feite geen discussie. Bovendien gaat het over weddes. Het voorbeeld dat ik heb gegeven, ligt nogal moeilijk. (*Opmerkingen*)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Wij hebben daar een geheime stemming over gehouden. Eigenlijk hoeft dat niet. Het gaat zelfs om een nietige stemming. Ik was niet van plan om daarover te laten stemmen. De oppositie heeft veel misbaar gemaakt en gezegd dat dit geen recht is. Naargelang een partij in de oppositie dan wel in de meerderheid zit, wordt daar anders op gereageerd. (*Opmerkingen van de heer Jacky Maes*)

Er werd specifiek gevraagd om een geheime stemming. Ik heb daar geen problemen over gemaakt. We wisten toch dat het zou worden goedgekeurd. Indien het wordt gevraagd, moet daarover dan een geheime stemming worden gehouden?

Minister Marino Keulen: Ja. Het gaat over een persoonsgebonden aangelegenheid. Dat is eigenlijk geen probleem. De uitkomst is wat dat betreft heel duidelijk. Zeker in dat soort zaken moet er niet te veel worden getalmd. We zullen niet aarzelen om dwangtoezicht uit te oefenen.

De heer Jacky Maes: Mijnheer de minister, het is toch op de gemeenteraad geagendeerd als een kennisname! Het gaat toch niet om een bekrachtiging! Daar moet niet over worden gestemd.

Minister Marino Keulen: Er moet over worden beslist. (*Opmerkingen*)

De heer Jan Verfaillie: Eigenlijk klopt dit niet. Als een schepen hier recht op heeft, dan heeft de gemeenteraad ter zake niets te zeggen, en moet dit logischerwijze ter kennisneming aan de gemeenteraad worden gezonden. Als de gemeenteraad het niet goedkeurt, kan de gemeente via dwangtoezicht toch worden verplicht die kredieten in te schrijven en uiteindelijk uit te betalen. Eigenlijk heeft het dus helemaal geen zin dat punt expliciet ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraad. Het ware beter dat de gemeenteraad, in geheime zitting, gewoon kennis neemt van de vraag van de betrokken schepen of burgemeester, en dan ook de gevolgen van die vraag uitvoert, namelijk het voorzien van kredieten in de begroting.

Minister Marino Keulen: De gemeenteraad moet wel bekijken of de aanvrager aan de voorwaarden voldoet. Is

dat het geval, dan is er geen enkel probleem. Dan krijgt hij dat. Dit lijkt me duidelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aan de gemeenteraadsleden toe te kennen presentiegelden

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, deze vraag is ingegeven door het feit dat sommige gemeentebesturen kampen met zware financiële problemen. Het is dan ook evident dat elke beslissing die ze nemen, wordt getoetst aan het zuinigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

U weet dat wanneer, na de verkiezingen, ingevolge de verdeling van de mandaten in de gemeenteraadscommissies, een bepaalde fractie geen vertegenwoordiger in de commissies heeft, het Gemeentedecreet bepaalt dat de fractie in kwestie een raadslid kan aanwijzen dat als lid met raadgevende stem zetelt in de commissie. Tijdens de parlementaire bespreking van het Gemeentedecreet stelde u zelf "dat kleine fracties die door hun beperkte omvang geen vast lid in de commissie hebben, de besprekingen toch als waarnemer kunnen volgen". Dat lijkt me evident. U vervolgde: "Ze kunnen een inhoudelijke inbreng doen, maar mogen niet stemmen. Lokaal moet worden bepaald of die mensen presentiegeld krijgen."

Artikel 17, paragraaf 1, van het Gemeentedecreet bepaalt dat de gemeenteraadsleden ten laste van de gemeente presentiegeld ontvangen voor hun aanwezigheid bij vergaderingen van de gemeenteraad, en uiteraard ook bij die van de gemeenteraadscommissies. In mijn tekst heb ik verwezen naar de diverse artikels ter zake. Er is een minimum- en een maximumbedrag vastgesteld, uiteraard gekoppeld aan de spilindex.

De gemeenten zijn niet verplicht om dat presentiegeld uniform vast te stellen. Er kan een hoger presentiegeld worden toegekend aan de voorzitter van de gemeenteraad. Ook kan er een differentiatie worden ingebouwd naargelang de aard van de vergadering, en de duur en de complexiteit ervan. Ook het al dan niet volledig deelnemen aan de zitting kan in rekening worden gebracht.

Mijnheer de minister, kan er ook een onderscheid gemaakt worden qua presentiegeld tussen een effectief gemeenteraadslid en een lid met raadgevende stem? Is

een gedifferentieerd en lager presentiegeld verdedigbaar wanneer een gemeenteraadslid bijvoorbeeld slechts zetelt als een raadslid met raadgevende stem, maar wel in alle gemeenteraadscommissies een eenmansfractie vormt? In een gemeente kunnen verscheidene commissies worden geïnstalleerd. Als eenmansfractie is men bijna verplicht in alle commissies vertegenwoordigd te zijn, wil men zich op een deskundige wijze informeren.

Druist het niet in tegen de beginselen van behoorlijk bestuur – meer bepaald onder meer het redelijkheidsbeginsel en het zuinigheidsbeginsel – mocht het lid met raadgevende stem onverkort recht hebben op het maximaal bepaalde presentiegeld voor elke deelname aan alle commissievergaderingen? Impliceert het zuinigheidsbeginsel niet dat een lokale overheid die verschillende keuzemogelijkheden heeft, niet die beslissing neemt die haar financiën nodeloos bezwaart? Geldt dit principe niet des te meer voor een lokale overheid in tijden van financiële moeilijkheden? Ter zake verwijs ik opnieuw naar mijn inleiding. Zou het niet onredelijk en onbillijk zijn, en bovendien in strijd met het gelijkheidsbeginsel, mocht een raadslid dat een eenmansfractie vormt met raadgevende stem, voor elke deelname aan alle commissievergaderingen recht hebben op het maximaal bepaalde presentiegeld, als die dan in totaal zelfs meer presentiegeld zou ontvangen dan de raadsleden die – in tegenstelling tot het lid met raadgevende stem – wel deel uitmaken van een grote politieke fractie, wel stemrecht hebben maar, omwille van de taakverdeling en specialisatie, onmogelijk in alle commissies kunnen zetelen?

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Ik wil reageren op wat ik vermoed dat de onderliggende teneur van de vraag is. Het komt erop neer dat aan leden met een raadgevende stem minder presentiegeld zou worden gegeven. Dat wordt verantwoord door te verwijzen naar het zuinigheidsbeginsel. Nu zijn er verschillende manieren om het zuinigheidsbeginsel toe te passen. Ik geef er enkele. In plaats van het maximale presentiegeld zou men aan iedereen het minimale kunnen geven. Dat is zeer zuinig. Ook zou er een differentiatie kunnen worden gemaakt naargelang leden al dan niet de volledige vergadering bijwonen. Voor sommigen zou dat zeer nuttig zijn, en zou het een grote besparing betekenen voor de gemeentekas. Er is ook de duur van een aantal commissievergaderingen. In die richting kan worden gezocht.

Dit is een kwestie van principes. Stel: er worden fracties samengesteld en iemand maakt ofwel effectief deel uit van een bepaalde commissie of hij heeft een raadgevende stem. Die persoon met raadgevende stem kan niet twee zittingen tegelijkertijd bijwonen. Als hij daar echt zijn werk van maakt, aanwezig is en actief een constructieve bijdrage levert, zie ik niet in waarom die sukkelaar ofwel geen ofwel een verminderd presentiegeld zou

krijgen. Ik heb alle begrip voor het zuinigheidsbeginsel, maar ik zou proberen dit op andere manieren te bewerkstellingen om toch nog de gemeentefinanciën te redden.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: In Veurne hebben wij de volgende regeling. De voorzitter van de gemeenteraad krijgt een dubbel presentiegeld. Ik vind het goed dat een burgemeester geen voorzitter is van de gemeenteraad. Het geeft hem de kans wat afstand te nemen en meer zijn eigen mening te kunnen geven. Alle raadsleden krijgen gewoon presentiegeld. In de commissies krijgen de gewone leden een half presentiegeld. De voorzitter krijgt dubbel presentiegeld, dus dezelfde som als het presentiegeld in de gemeenteraad. Alle andere raadsleden met raadgevende stem of leden die gewoon ter informatie langskomen, krijgen geen presentiegeld. Alleen de effectieve leden van de commissies krijgen presentiegeld.

De heer Joris Van Hauthem: In het voorbeeld gaat het ook over een effectief lid, die echter niet stemgerechtigd is.

De heer Jan Verfaillie: Wij geven alleen presentiegeld aan de stemgerechtigde leden.

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Als ik dit zo hoor, past dat perfect in het rondje oppositie pesten, waarover ik het daarnet had in mijn vraag.

De heer Frans Peeters: Deze vraag is niet ingegeven met dat in het achterhoofd. Ik stel ze ook niet namens onze gemeente. Ik stel ze omdat ik word geconfronteerd met een stad die in zware financiële problemen zit. Die stad toetst momenteel elke beslissing aan dat zuinigheidsbeginsel, of men dat nu belachelijk vindt of niet. Dat is een zorg van die stad, die de belastingen drastisch heeft verhoogd en nog financiële problemen heeft. We moeten daar respect voor hebben. Die stad is autonoom om te beslissen wat ze gaat doen. Ik heb de minister vier vragen gesteld, waarop ik een antwoord verwacht. Dit kan niet zomaar worden afgedaan als bespottelijk. Dat is het niet. Elke gemeente heeft haar eigen autonomie. Ik vraag hier welke mogelijkheden er zijn om de gemeenten die met deze problemen worden geconfronteerd, een degelijk antwoord te kunnen geven.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb de vraag van de heer Peeters ook geïnterpreteerd in de zin die hij hier pas heeft verwoord. Het Gemeentedecreet maar ook andere bepa-

lingen zijn in dat verband volstrekt duidelijk. Artikel 17, §1, van het Gemeentedecreet stelt dat de gemeenteraad voor een aantal vergaderingen bij reglement kan bepalen dat presentiegelden worden verleend. Ingevolge datzelfde artikel bepaalt de Vlaamse Regering de lijst met voornoemde vergaderingen die voortvloeien uit de mandaatverplichtingen van de gemeenteraadsleden.

Deze lijst vindt men terug in artikel 15 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2007 houdende het statuut van de lokale en provinciale mandataris. De lijst bevat onder andere “de vergaderingen van de commissies, met inbegrip van de vergaderingen waarvoor de raadsleden overeenkomstig artikel 39, §3, vierde lid, van het Gemeentedecreet aangewezen zijn als lid met raadgevende stem, en de afdelingen”. De gemeenteraad bepaalt ingevolge artikel 17, §2, van het Gemeentedecreet zelf het bedrag van de presentiegelden, binnen de grenzen die vastgesteld zijn door de Vlaamse Regering. De toekenning van deze presentiegelden wordt, samen met de regels inzake de samenstelling en de werkwijze van de commissies, in het huishoudelijk reglement geregeld. Dat gebeurt in uitvoering van artikel 39, §5, van het Gemeentedecreet.

Het verslag aan de regering bij het besluit van 19 januari 2007 stelt wel dat de gemeenten, districten en provincies niet verplicht zijn het presentiegeld voor iedereen gelijk vast te stellen. Zo lijkt het logisch, vermeldt het verslag, dat het presentiegeld voor de voorzitter hoger kan liggen dan dat voor de overige raadsleden, evenwel met een maximum van een dubbel presentiegeld. De besturen kunnen ook een differentiatie inbouwen naargelang de aard van de vergaderingen, de duur en de complexiteit ervan en in verhouding tot het opvragen en raadplegen van de dossiers door de raadsleden. Zij kunnen ook rekening houden met het feit of men al dan niet volledig aan de zitting deelneemt. Ik heb zelf nog in de provincieraad gezeteld, en heb toen vastgesteld dat er een groot verschil is tussen een bijeenkomst hier en een zitting van de provincieraad. Zo'n provincieraadszitting is doorgaans een ‘handtekenvergadering’. Ik wou dat ik kon zeggen dat dit niet juist is, maar wie in de provincieraad heeft gezeteld, zal spijtig genoeg moeten beamen wat ik zeg.

Op uw vraag of er een onderscheid kan worden gemaakt in de hoogte van het presentiegeld voor een effectief gemeenteraadslid en een lid met raadgevende stem, moet ik negatief antwoorden. Het is niet verdedigbaar dat er een gedifferentieerd en lager presentiegeld wordt toegekend aan een gemeenteraadslid dat zetelt als raadslid met raadgevende stem, zelfs als hij zou zetelen in alle commissievergaderingen. Het raadslid dat in een commissie zetelt met raadgevende stem moet dezelfde inspanningen leveren als een effectief commissielid. De voorbereidende stukken moet men voorbereiden en bestuderen en de zitting moet met evenveel aandacht bijgewoond worden.

Gemeenteraadsleden, ook eenmansfracties, hebben op basis van het Gemeentedecreet het recht om in commissies te zetelen. Alle deelnemers die, zoals al eerder werd aangehaald, eenzelfde inspanning moeten leveren om aan die commissievergadering te kunnen deelnemen, moeten op eenzelfde manier worden behandeld. Ze hebben zodoende recht op hetzelfde presentiegeld. Het aantal commissievergaderingen waaraan het gemeenteraadslid in theorie kan deelnemen of het aantal leden waaruit de fractie bestaat waartoe de commissieleden behoren, kunnen geen criterium zijn om een differentiatie in het presentiegeld in te voeren.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord. Ik zal in die zin de mensen informeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
